Muzaffer Buyrukçu

Sıcak Sularda Buzdan Bir Yelkenli

FARUK DUMAN'IN ÖNSÖZÜYLE

Muzaffer Buyrukçu

1 Şubat 1928'de Niğde'nin Fertek köyünde doğdu. Bir yaşındayken ailesiyle Yalova'ya taşındı ve orada Koruköy İlkokulu'nda okudu. İstanbul'da gittiği Yenikapı Ortaokulu'ndan maddi imkânsızlıklar nedeniyle ikinci sınıfta ayrılmak zorunda kaldı ve küçük yaşta çalışmaya başladı. Sütçü yamaklığı, kunduracı çıraklığı, inşaat işçiliği, odacılık, frezecilik, rotatifçilik gibi işler yaptı. Daha sonra 1970 yılında emekli olana kadar çalışacağı Toprak Mahsulleri Ofisi'nde memurluğa başladı. Yaşamı boyunca yoğun bir şekilde yazmaya devam eden Buyrukçu, 26 Ağustos 2006'da Gaziosmanpaşa'daki evinde hayatını kaybetti.

Öyküleri: *Katran* (1956), *Acı* (1957), *Korkunun Parmakları* (1959, 1960 *Dost* Dergisi Birincilik Ödülü), *Bulanık Resimler* (1961, 1962 Türk Dil Kurumu Öykü Ödülü), *Kuyularda* (1962, 1962 *Otağ* Dergisi Birincilik Ödülü), *Cehennem* (1966), *Kavga* (1967, 1968 Sait Faik Ödülü), *Mağara* (1971), *Şarkılar Seni Söyler* (1982), *Günlerden Bir Gün* (1983), *Hüzünlü Kar Çiçekleri* (1987), *Her Yer Karanlık* (1989), *Bin Hüzün* (1990), *Şarkı Gibi* (1992), *Yüzün Yarısı Gece* (1994, 1994 Yunus Nadi Armağanı ve 1995 Haldun Taner Öykü Ödülü), *Bir Aşk Daha* (1996), *Telefon Konuşmaları* (1997), *Dumanı Tüten Çay Gibi* (1999), *Yalnızlığın Arkasındaki Gülümseme* (2001), *İpek Pijamalı Katiller* (2003).

Romanları: *Gürültülü Birkaç Saat* (1969), *Bir Olayın Başlangıcı* (1970), *Dar Sokaklardaki Duman* (1992), *Gece Bitmedi* (1995), *Akan Sular Şarap Olsa* (1998), *Dışardaki Rüzgâr* (1998), *Ucu Güllü Kundura* (1998).

Günlükleri: *Arkası Yarın* (1976), *Sıcak İlişkiler* (1982), *Dillerinde Dünya* (1985), *Arkadaş Anılarında Orhan Kemal*, *Sayılı Günler* (1986), *Anında Görüntü* (1992), *Dünden Bugüne* (1997), *İlişkiler Arasında Bir Gezinti* (1998), *Yaşadığımız ve Yaşananlar* (2000).

Şiirleri: *İstikbalin Sesi* (1945, Ekrem Köprülügil'le beraber), *Kalplerin Feryadı* (1947, Suat Yalçın'la beraber).

Kırmızı Kedi Yayınevi: 1027
Türk Edebiyatı: 135

Sıcak Sularda Buzdan Bir Yelkenli
Muzaffer Buyrukçu

Yayın Yönetmeni: Enis Batur

Editör: Çağlayan Çevik
Kapak Tasarımı: Cüneyt Çomoğlu
Grafik: Taylan Polat

Birinci Basım: Aralık 2018, İstanbul
ISBN: 978-605-298-397-3
Kırmızı Kedi Sertifika No: 13252

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere/İSTANBUL
Tel: 0212 412 17 77 Sertifika No: 12027

Kırmızı Kedi Yayınevi
kirmizikedi@kirmizikedi.com / www.kirmizikedi.com
www.facebook.com/kirmizikediyayinevi/ twitter.com/krmzkedikitap
kirmizikediedebiyat.blogspot.com.tr
Ömer Avni Mah. Emektar Sok. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL
T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

Muzaffer Buyrukçu

SICAK SULARDA BUZDAN BİR YELKENLİ

ÖYKÜ

BUYRUKÇU'NUN KOMEDYASI

Faruk Duman

Ankara'da, öyküler yazmaya, edebiyat matinelerini izlemeye başladığımız yıllarda Buyrukçu'nun adını sık sık duyuyorduk, Buyrukçu, nedense dışarıya pek çıkmıyordu, kimseyle görüşmek istemediğini, biraz öfkeli biri olduğunu söyleyenler oluyordu. Sonra trajik ölümünün haberi geldi, 30'larda doğan olağanüstü kuşağın bizi yavaş yavaş terk etmeye başladığının farkında değildik. Buyrukçu hep Orhan Kemal'le birlikte anılırdı. Günlüklerinde Orhan Kemal'den aktardıkları unutulmazdır; İstanbul'un sokak köftecileri, koltuk meyhaneleri, işsiz güçsüz takımıyla ilgili gözlemleri; günlükler elbette yeri doldurulmaz edebiyat hazinelerimiz arasındadır. Buyrukçu, çağdaşlarının gözlemcisi olmakla kalmamış, bir tür edebiyat tarihi koymuştur ortaya.

Ne yazık ki hep gölgede kalmıştır, çünkü 70'lerin sonlarına doğru edebiyat dünyamız hızla "kavram"

değiştirdi; dili beslenmek çabasını, Ataç'ın devrimini ve kendi iç idealizmini kaybetti.

Birkaç yıl önce, Erdal Öz'e yazılan mektupları sınıflamaya çalışırken, Muzaffer Buyrukçu imzalı üç mektuba rastlamıştım. Buyrukçu'nun, tıpkı günlükleri gibi, mektuplarının da bir gün yayınlanacağını düşündüğü açıktı; ithaflı, dipnotlu, tarihli, bir tür açık mektuplardı. Bu mektuplardan birinde Buyrukçu, hikâyenin (öykünün) yazgısından yakınıyordu. O "kavram" değişiminin yaşandığı yıllara denk geliyordu bu düşünceler: Hikâye önemsiz görünüyordu artık; kimse hikâye basmaya yanaşmıyor, basılan hikâyeleri doğru dürüst okuyacak, eleştirecek okur da bulunamıyordu. Bu, edebiyatın piyasa koşullarına teslim olduğunun bir göstergesiydi; roman, hikâyeye göre daha ticari görünüyordu. Peki, roman da iyi değil miydi? Olmaz mı, iyi roman kuşkusuz az bulunur ve o da edebiyatın asıl değeridir. Ama artık yayıncılar "sıradan ve çok satmaya aday" romana indirgemişlerdi işlerini. Bu da en çok hikâyenin zararına olmuştu. Oysa, diyordu Buyrukçu, bu işin özü hikâyedir. Şiir, müzik, roman hikâyenin içindedir. Hikâye bir gövdedir.

Buyrukçu temelde 50 Kuşağı'nın öyküyü dönüştüren ana damarını izler; geleneksel hikâyenin

çağdaş öyküye dönüştüğünü vurgular. Kendi öykü anlayışını klasiklerle zenginleştirir, toplumcu edebiyatın ve Çehovculuğun sürdürücüsü olur. Gorki'de, Orhan Kemal'de, Steinbeck'te olduğu gibi, kişileri-ni belirli durumların, olayların içinde anlatır ve yorumlamayı okura bırakır. Öyküyü bir Çehov dekoru gibi kurgular. Sahnede olup biten komedyadan pay çıkarmak da okura kalır böylece.

Sıcak Sularda Buzdan Bir Yelkenli adlı bu güzel öykü de öyledir. Buyrukçu hiç uzatmadan kimi, kimleri, hangi sınıfı izleyeceğimiz hakkında bilgiler verir ve Birsen'in salonundan ibaret dekorumuzla bizi baş başa bırakır. Sonra, Birsen'i, onun anlayışlı kocasını, kayınpederini ve eltisini tanımaya başlarız. Buyrukçu kişilerini ancak gerektiği kadar konuşturur ama o sınırlı süre içinde onları canlandırmayı da başarır. Cemal Süreya'nın dediği gibi, "Kişilerine iğne batırın, batırdığınız yerden kıpkırmızı bir kan sızdığını göreceksiniz. Öylesine canlı kişiler Muzaffer Buyrukçu'nun adamları."

Sıcak Sularda Buzdan Bir Yelkenli, Özal'lı yılların bir verimidir; Kore gazisi Kemâlettin, anılarını yazmaya kalkışmış ama tıkanmıştır, elti Raziye, eski zamanların soylu Bakırköy'ünde değil, Levent'te bir villa istemektedir ve "Semra Özal

saçı" modadır, çocuklar çocuk olmaktan çıkıp birer canavara dönüşmüştür.

Birsen, bu dünyayı anlayamamaktadır; hasta yatağında gördüğü rüyalardan korku içinde uyanır. Bu bölümlerin dikkatle okunmasını öneririm; oyunu izlediğimiz gerçekçi sahnede ışıklar birden kararır, cinler, ifritler, tuhaf hayvanlar belirir ve gerçek dünyanın "alter ego"su şiddetli bir biçimde kendini gösterir.

"Gemi, kurbanlarla, ilişkilerden ve toplumlardan dışlanmışlarla, veremlilerle, kanserlilerle, cüzamlılarla ve yanaklarından kan damlayan sağlıklılarla gökyüzünün kara boşluğundan koparak denize yüklenen kasırganın, köklerinden söküp yüzeye çıkarttığı pembe yosunlu mercan adacıklarının aralarından geçiyordu."

Bu, bizim gemimizdir ama ne yazık ki sağlıklıların bile yanaklarından kan damlamaktadır artık. Ama işte tıpkı Çehov'da olduğu gibi, sessiz evlerin, çiftliklerin, kasabaların ardında, büyük toplumsal dönüşümlerin kavgası sürüp gitmektedir. Birsen belki yalnızca eltisinin iğnelerinden değil, dışarıda, sahnenin gerisinde olup bitenlerden de rahatsızdır. Ama henüz onu kavrayacak bir toplumsal bilince ulaşamamıştır.

Sıcak Sularda
Buzdan Bir Yelkenli

Karşıdaki apartmanların bakımlı ön bahçeleriyle, o bahçelerdeki birkaç kök koyu kırmızı sarmaşık ve iri başlı sarı kayısı güllerinin çizdikleri yuvarlak biçimleri, o biçimlerdeki doluluğu seyrederken neşeleniyordu Birsen. Ayrıca beyaz, mor salkımlı akasyalardan, hanımellerinden esintilerin söküp getirdiği kokuları da seviyordu. Erikler, kirazlar, bademler, vişneler, elmalar çiçeklerini dökmüş, yemyeşil, taptaze yapraklarla donanmıştı. Bu yaprakların yoğunluğunu, birbirlerine sürtünmelerindeki gizi, sözcüksüz, dillerini mırıltılarla konuşturmalarını merakla düşünüyor, evrenin kuruluşuyla ilgili ürpertici hayallere dalıyordu. Oğlu Hakan'ın doğduğu yıl (Hakan altı yaşındaydı) meyveye duran dut, en doğurgan dönemindeydi; onca ağırlığa dayanamayan dalları yere değercesine eğilmişti. Her zaman gölgeli altı, silkmelerin, kuşların, rüzgârların düşürdüğü yemişlerle doluydu. Kimileri

buruşmuş, kararmıştı. Yüzlerce sinek, arı konup kalkıyor, o anda meydana gelen bir devinimden, bir gürültüden ürkünce havalanıyor ama uzaklaşmıyor, birkaç vızıltılı daire dönüşünden sonra hortumlarını, iğnelerini tekrar dutların ballı, tombul etlerine batırıyorlardı. Karıncalarla adlarından söz edilmeyen yabancı böcekler de geziniyorlardı ve ortalıkta damarlardaki kan akışını hızlandıran bir bahar kaynaşması vardı.

Şimdi, kalın dallarına kene gibi yapışan yedi sekiz çocuk, olmuşu olmamıştan ayırmadan koparıyor, belirgin bir açlıkla, şaşırtıcı bir iştahla yiyorlardı.

Birsen'in ağzı sulandı, yutkundu, "Canım öyle çekti ki..." dedi.

"Neyi?" dedi Ömer, *Bravo* dergisinin parlak, bol resimli sayfalarından başını kaldırdı, karısına baktı.

"Dut," dedi Birsen utangaç bir sesle ve gebeliklerindeki yerli yersiz isteklerini anımsadı.

"Hemen toplarım," dedi Ömer, ayağa kalktı ve namaz kılıp seccadesini katlayarak doğrulan birine benzetti bu kalkışını; gözlerinin önü bir süre sakallı, sarıklı, bereli, dudakları sürekli kıpırdayan sessiz kişilerle, camiyi gizemli kılan tanrısal aydınlıklarla, içli bir şarkıya sürükleyen dualarla dolup taştı, sokuldu karısına; buyurduğu her şeyi hiç düşünme-

den yapmaya kararlı olduğunu duyuran bakışlarla Birsen'in gözlerini kuşattı.

Yumuşak, ürkek bir sesle "Başkasının bahçesinden bir şeyler toplarken ayıplamazlar mı?" dedi Birsen; Ömer'e, duta uzanırken komşulardan bazılarının içlerinde oluşacak tepkilerin, olumsuz yargıların, olumsuz kanı ve izlenimlerin yürek buran acısını duydu her yanında ve Ömer'e yansıtırcasına baktı. Ama Birsen'in benliğindeki değişikliği bu bakışlardan algılayamayan Ömer, mutfaktan emaye tası kaptığı gibi aşağıya indi.

Kocasının basamaklardaki ayak sesleri, konser salonlarını inleten alkış seslerini çağrıştırdı Birsen'e; birtakım sevinçli yüzler, birbirileriyle birleşip ayrılan avuçlar, zihnindeki eski resim yığınlarının yanında belirdi ve küçük bir heyecan dalgası kımıldadı içinde. Çocukların Ömer'in bağırmasıyla sağa sola kaçmalarını, bir kedi çevikliğiyle ağaca tırmanmasını izlemeye koyuldu. Ömer'in doğayla ilişkisini, ağaçlarla ilgili bazı becerilerinin bulunduğunu bilmiyordu. 'Ben seni yeni yeni keşfediyorum Ömer.' Varlığının derinliklerindeki karanlık mağaralardan yüzeye çıkar çıkmaz büyülerini yitiren ama iskeletine kadar her şeyini ezberlediğini sandığı adam hakkında bir şeyler öğreten gizlerin çoğalmasını, bir gizler

zinciri oluşturmasını, bu gizleri teker teker ve ayrı yöntemlerle çözümlemeye çalışırken kendisini boyuna şaşırtmasını istiyordu. Ansızın bütün güzellikleri içeren bir noktaya yaklaştığını, orasının ömrünce yararlanacağı (besinlerinden) bir evrene dönüşeceğini sezdi, yanaklarını gerginleştiren bir gülmeyi uzun süre yüzünde tuttu. Ömer'in en uç dallardaki yaprakları hışırdattığını görünce bir telaş duygusuyla pencereden seslendi. "Düşeceksin, gel artık!"

"Geliyorum," dedi Ömer, duvarda oturan çocuklardan birine bir şeyler söyledi.

Bir güvercinin gölgesi düştü Ömer'in başına ve bu resim Birsen'in belleğine çakıldı.

"Bizim oğlanda epey hüner varmış," dedi Kemâlettin Bey.

"Demek siz de bilmiyordunuz bu yanını?" dedi Birsen, göbeğinin çukurunu kaşıdı, Kemâlettin Bey'in dikkatini oraya çekmeden. 'Kayınvalidem öleli iki yıl oldu, peki ama kadınsızlık başına vurmuyor mu? Birisiyle ilişkisi var diye bir haber de yok.' Kayınpederini tepeden tırnağa süzdü. Altmış yaşında, dinç, sağlıklı, istekli bir delikanlıydı.

"Bilmiyorum, nerden bileceğim," dedi Kemâlettin Bey. "Gerçi delikanlıyken bahçelerden meyve falan aşırdığını işitiyordum ama..."

'Aşırma' sözcüğündeki yasadışılığı değil de o çocukça serüvenin heyecanlandırıcı yanını düşünen Birsen, Ömer'in küçük sevinçleri, küçük mutlulukları ve altın madalya kazanmayla aynı değerdeki başarıları tatmak için olaydan olaya, tehlikeden tehlikeye sıçramasını hayal etti. "Size getirmiyor muydu?"

"Getirebilir mi hiç? Korku var. Hem, getirseydi cezalandırırdım."

"Peki, annesi bir şey demiyor muydu?"

"Demiyordu. Suç ortağıydılar çünkü, ama hırsızlık malı meyveleri bir güzel yediklerini çok sonra anlattılar bana."

Anayla oğulun babadan habersiz çevirdikleri dolaplara gülümsedi Birsen. Ve çocukları Hakan'la Didem'in babalarına düzenledikleri şakası bol oyunları anımsadı, gözleri ıslandı; biriken ve çoğalan özlemler, kalbinin çevresindeki bir uç noktayı sızlattı. 'Bu gece seslerini işiteceğim yavrularımın.'

Ömer, kendi kendiyle yarışıyormuş ya da söz verdiği saatten önce orada olmayı yansıtıyormuş gibi soluk alışını normalden öteye taşıyan bir hızla girdi içeriye. Tadının biraz azalacağını ama mikroplardan arındırılacağını düşünerek yıkadı, tozunu toprağını akıttı, baş döndürücü bir utku kazananların böbürlenişiyle Birsen'e uzattı, "Buyrunuz efendim!" dedi.

"Teşekkür ederim, sağ ol!" dedi Birsen, "Baba gelir misiniz?"

"Sen ye kızım, benim karnım iyi değil," dedi Kemâlettin Bey.

"Canım dört, beş taneden ne çıkar," dedi Birsen ve sayı vererek kayınpederini üzecek bir yanlışlık yaptığını anladı, üzüldü.

"Hadi baba!" dedi Ömer, bu nimeti bölüşme şöleninin dışında kalmasını istemiyordu babasının.

"Yoksa hastalanmamı mı istiyorsun?" dedi Kemâlettin Bey.

"Hatırım için..." dedi Ömer, koluna girdi, zorla sürükledi Birsen'in pencere önüne serilen yatağına.

"Anlaşıldı, sizden kurtuluş yok," dedi Kemâlettin Bey, boş iskemlelerden birine oturmadı, ayakta durdu, gövdesini eğdi hafifçe, beş altı tane olgun dutu ağzına attı, uzaklaştı. "Afiyet olsun. Güzelmiş."

Ömer, en güzel domatesleri, en güzel meyveleri koyduğu yerleri çok iyi bilen bir manav gibi bir yana ayırdığı parmak iriliğindeki dutları, öncekileri çiğnedikten sonra dudaklarını aralayan karısının ağzına birer ikişer tepmeye başladı. Ve gözlerini gözlerine diken Birsen'in, titreşen, kimlik ve anlam değiştiren bakışlarında yağmur damlalarının iç açıcı berraklığını ateş rengine dönüştüren yıldızlanmala-

rı, kıvılcım saçılmalarındaki eşsiz büyüyü, orman perilerinin görünüp kaybolmalarıyla ilgili zaman yarılmalarını, sevgisinin egemen olduğu ve yayıldığı alanlarda varlıklarını haykırmakla görevli upuzun kulelerin daracık pencerelerinden sarkan gagaları mektuplu güvercinleri gördü. Derken kıvılcımlar sıvılaştı, yüreğini genişleten coşkunun aralıklarına aktı, bu ânı kollayan isteklerini kışkırttı, dutları tepti ağzın kırmızı boşluğuna kaşla göz arasında, dilini soktu, omuzlarını kavradı birden (ekmek bıçağını bileyen babası sokakta konuşuyordu). Tutkuyla öptü karısını, geriye çekildi.

"Delirdin mi sen?" dedi Birsen yavaşça.

"Evet."

"Ya babam görseydi?"

"Yabancı mı? Hem bu akşam ben burada, yanında yatıyorum."

"Azgın şey, ne olacak," dedi Birsen okşayan bir sesle. Kocasının bu çılgınlığa varan cesaretinden hoşnut olduğunu belirtircesine gülümsedi. "Akşam olsun da bir şeyler düşünürüz."

"Bıçağı biledim, şimdi banyo musluğunun contasını değiştireyim," dedi Kemâlettin Bey.

"Ben değiştirirdim baba, zahmet etmeseydin," dedi Ömer.

"İşim yok nasıl olsa..." dedi Kemâlettin Bey.

"İşin var ama yapmıyorsun," dedi Ömer eleştiren bir sesle.

"İçimden gelmiyor," dedi Kemâlettin Bey bezgin bir sesle.

"Canın mı sıkılıyor baba? Bir şeye mi üzülüyorsun?" dedi Ömer, babasının yüzünde sorularının yanıtlarını aradı.

"Sebebini bilmediğim bir sıkıntı... geçer, geçer," dedi Kemâlettin Bey, salondan çıktı, banyoya doğru yürümeye başladı. Ömer'in 'yapmıyorsun' dediği iş 'Kore'de Savaşan Bir Türk Subayının Hatıraları'ydı. Birinci bölümü tamamlamış, 'Kunuri Savaşları' bölümüne gelince yazma isteği duman olup uçmuştu. Kafasındaki bir sorun ya da sorunlar yumağı, kalemi eline alır almaz zihnindeki faaliyeti durduruyor, belleğindeki boşalma eylemini önlüyor, bir tek sözcük yazdırmıyordu nicedir. Ama bu sorunların yaşamındaki hangi tersliği düzeltmeye yöneldiğini, hangi çatlağı doldurmaya çabaladığını bilmiyordu. Ama kim bilir ne zaman, kendisine 'sıkıntını yaratan kaynak benim' diyecek büyük bir nedenin varlığını seziyordu. Göğüslerine, başlarına, karınlarına, kalplerine saplanan kurşunlarla –kesilmiş çınarlar gibi– gürültüyle devrilen, çığlık atan, haykıran

askerler can çekişiyordu. Kopan başlar, dağılan beyinler, akan gözler, oraya buraya savrulan kollar, bacaklar... Savaşı izleyen bir film seyrediyordu sanki. Kemâlettin Bey üç kez yaralanmış, parçalanan damarlardan fışkıran kanların, kara toprağı, yeşil çimenleri kırmızılaştırmasını görmüştü. Akıyordu kan ve akan her damlayla ölümün yaklaştığını duyuyordu. Yedi sekiz metre ötede düşüp patlayan bir merminin parçaları, bir şimşek çakımı ânında gözlerindeki elektriklenmeyi ve şaşkınlığı gördüğü askerin kafasını ortadan ikiye bölmüştü. Küçük bir tepenin arkasında yuvalanan makineli tüfeğin namlusundan kulaklarını sağır eden bir takırdamayla fırlayan kurşunların etlere gömülürkenki seslerini işitmiş, aklını kaçıracağını sanmıştı. Ve yürüyenlerin, koşanların çoğu yüzükoyun kapaklanmışlar, bir daha kalkamamışlardı. 'Ömer şanslı çocuk.'

"Babamın bir derdi var," dedi Ömer.

"Evet, son günlerde iyice durgunlaştı," dedi Birsen.

"Haklı, bizimle ama kendi hayatını yaşayamıyor," dedi Ömer.

"Yaşasın, ona engel olan yok ki..." dedi Birsen.

"Birisiyle evlenmek isterse 'evet' der misin?" dedi Ömer.

"Derim elbet," dedi Birsen.

"Öyleyse en kısa zamanda evlendirelim," dedi Ömer şakalı bir sesle.

"Kadınlar dayanır ama erkekler..." dedi Birsen.

"Doğrudur, dayanamaz," dedi Ömer, "Ben de dayanamıyorum." Ellerini, boynunu, yanaklarını, ağzını –her gözenekte derin izler bırakırcasına– öpmeye başladı.

"Dur, yapma, fena oluyorum," dedi Birsen, kıvrandı, kocasını gövdesinden uzaklaştırırken kendine çekti.

"Ben de fena olmanı istiyorum zaten," dedi Ömer, Birsen'in çok iyi tanıdığı sevişme sesiyle.

"Şimdi olmaz, perdeler açık, babam her an gelebilir. Akşama!"

"Söz mü?" dedi Ömer.

"Söz," dedi Birsen, avcunun içini öptü Ömer'in. "Çocukları özledim, burnumda tütüyorlar. Burada olsalardı onlar da dut toplarlardı."

"Ben de özledim," dedi Ömer, Didem'in burnuna burnunu bastırışını, 'cici baabaaa, güzel babaaa' deyişini anımsadı.

"Özlemişsindir ama benim kadar değil," dedi Birsen "analar başkadır." Belki şu anda inandırıcı bir iki örnek vererek, kendisinin çocukları Ömer'den daha

çok sevdiğini kanıtlardı ama Ömer'i kırardı bu ondan üstün görünme çabası. Onları dokuz ay taşıdığı karnıyla bir yıl emzirdiği memelerinde hüzün ıslaklığına benzeyen bir ıslaklığın gezindiğini anladı, unutulan kokuların hiç umulmayan bir sırada var olmaları, birkaç saniyelik bir ömürden sonra ölmeleri gibi... Ama ölmedi bu ıslaklık, birtakım güçlerle birleşti, sımsıcak soluklar, özlemlerinin serüvenlerini yaşadığı kanallara acılarını üfledi. Bu acılar büyüdü büyüdü dokunmadan gümbürdeyen davullara dönüştü. O davullardan birisi, kocasının en sihirli sesleri çıkartmak amacıyla hiç durmadan çaldığı vücuduydu. Bu düşlerle masalların ipliklerinden dokunan evrene karışmak, onun bir ayrıntısı olmak için yumdu gözlerini ama giremedi o evrene, varlığının sınırları içinde üretilen yaşantı dikenlerine takıldı kaldı. Orada fısıltılar, çağlayan suyu gibi döküldüğü gecelerin sabahlarında tüyden ayaklarla yürüdü ve bayram şölenlerini cüceleştiren görkemli şölenlerle sağlıklı, akıllı, yetenekli çocuklar doğurdu ve doğurduklarını dünyanın her yanına yolladı gereksinim duyulan şeyleri sırtlarına yükleyerek. Sonra gene bu âna döndü. Resimlerini önce belleğinde, arkadan da bakışlarının uçlarında gördüğü Hakan'la Didem, yuvarlak sırtlarına yapıştıkları kocaman balonlarla bulut tarlalarının

rüzgârlı ve güneşli bölgelerinde neşeyle dolaşıyorlardı. Küçük, gövdeleri saydam tanrısal ağaçlardan kopardıkları fındık büyüklüğündeki söz tanelerini fırlatıyorlardı kızgın kayalıkları çatlatan kahkahalarla... Ve orada olduklarını herkese ileten çıngırakların seslerinden örülen bir ay uçurtmasının altın telli kuyruğundan kayarak kucağına indiler, boynuna sarıldılar, başlarını içine girmek istercesine göğsüne yasladılar. 'Yavrularım, canlarım benim!' Heyecan anaforları, kalbinin çevresinde tenini didikleyen pürtüklü bir çember oluşturdu ve benliğini şiddetli patlamalarla yaralayan bir yangına dönüştü, sürdü gitti... Ne yapıyorlardı acaba? Geceleri rahat uyuyabiliyorlar mıydı? Yemeklerini yiyorlar mıydı? Anneanneleri azarlıyor muydu? Hastalandıklarını ya da bir kazaya uğradıklarını bildiren bir haber alacak diye ödü kopuyordu. "Sekizde telefon edersin değil mi?"

"Kime?" dedi Ömer.

"Anneme, çocuklar için..."

"Haaa!" dedi Ömer, "Ederim tabii. İstersen şimdi arayayım."

"Yooo, bakarsın bir yere gitmişlerdir, en iyisi akşam."

"Ayağa kalkar kalkmaz Antalya'ya gitmeye ne dersin?" dedi Ömer, müjde verir gibi.

"Hay sen çok yaşa!" dedi Birsen, kocasının kendisini sevindirmek için durumları değerlendiren bu yanını çok beğeniyordu. "Hem bir hava alırız, bunaldık burada."

"Olur. Haber vermeyiz..." dedi Ömer.

"Kim bilir nasıl sevinirler?" dedi Birsen, çocuklarının 'anne' diye bağırarak ve kollarını yanlara açarak koşmalarını hayalledi. Ömer'e muzipçe göz kırparak ağzını işaret etti. Dinlenmiş, zinde, atılgan isteklerle, hastalığı yüzünden boyuna ertelenen sevişmelerin biriktirdikleriyle öptü Ömer karısını; yuvarlaklığını, kayganlığını, biçimini ezberlediği memelerini kavradı iki eliyle, sıktı.

"Yapma!" dedi Birsen, "Çocuklarla konuştuktan sonra."

"Sözünü tutmazsan ya?" dedi Ömer kaygıyla.

"Ancak ölürsem tutmam," dedi Birsen sertçe.

"Peki," dedi Ömer, boynunu büktü, yatağın kenarına ilişti.

Her gün yedikleri yemeklerden birtakım gerekçelerle yoksul bırakılınca kızanlar ve küskünleşenler gibi bir havaya giren Ömer'e acıdı Birsen ama bu duygusunu bir böceği ezercesine ezdi; kendisini mutlu kılmaktan başka bir şey düşünmeyen kocasına acımakla, yaşamındaki önemli yerini

cılızlaştırdığını, düzeyini düşürdüğünü sezdi, telaşlandı. 'Hayır, o benim kocam, çocuklarımın babası, sevdiğim adam!' Ruhunda eyleme geçen birtakım bükülmeler, savrulmalar, açılmalar, olumsuzun çekirdeğinde olumluyu ya da benzerini aramalar, aralarında didişip dururken zihnindeki şeytan giysili bütün eski ve yeni nefretler konuşmaya, ağdalı sövgüleri beyninin tavanına yapıştırmaya başladılar. Ve hiç hoşlanmadığı, düşman bellediği kimseler, yapıştırılan sövgüleri sakız gibi çiğneyerek, örümcek ipliğinden dokunmuş zırhlarıyla karşısına dikildiler. Hepsi de bir kötülüğü simgeleyen maskelerini taktılar, testere dişlerinden zehir akıtmaya koyuldular. Bunlardan biri Raziye'ydi. Alçaklıkların tünellerinde eşinen, çevresindekilerin yüreklerini kirleten pisliklerini gömecek çukurlar açan, güzelliklerin şaşırtan çarpıcılıklarına dua edenleri boğmaya yeltenen Raziye'yi ısırganlarla, haşlak suda kaynatılmış cin kamçılarıyla kovaladı, altından üstünden asit ırmaklarının aktığı ölü çöllere kaçırttı ve bu başarısıyla övündü birkaç dakika, ama Raziye, ciğerlerinin dışarıya attığı bir hava kabarcığıyla çöllerden döndü hızla ve düşüncelerinin çengelli bacaklarına asıldı. 'Deli, sırnaşık, tutarsız!' Altı tane dutu

doldurdu ağzına, hırsla çiğnedi. Ağabeyi İsmet'le değil de kocası Halit'in kardeşi Ömer'le evlenince çıldırmıştı Raziye. Ama onu asıl çıldırtan, aynı aileye, karakteri güçlü, sululukları laubalilikleri hoş görmeyen, onurunu kimseye çiğnettirmeyen Birsen gibi bir gelinin girişiydi. Birsen ortada yokken Raziye herkesin sözünü dinlediği ya da dinlemek zorunda kaldığı, biraz da çekindiği biriydi. Yalnız, sevgiler, saygılar, ilgiler Birsen'e yöneltilince bırakılmanın ve küçümsenmenin kızgınlığıyla sağa sola saldırmaya, hakaretler yağdırmaya başlamıştı. Kocasını, çocuklarını köpekler gibi ısırıyordu; yitirdiği durumunu tekrar ele geçirmek için çırpınıyordu. Artık bir tek hedefi vardı: Ağabeyiyle evlenmeyerek acı çektiren ve 'aileyi' avcunun içine alarak kendisini ikinci plana atan Birsen'i öfkelendirmek, üzmek, sinir sistemini zayıflatmak, erinç yüzü göstermemek. İyice takmıştı aklına; dişi ağrısa ondan biliyordu. Ömer'den soğutmak, birlikteliklerini cehenneme dönüştürmek, yüreğinde derin yaralar açmak amacıyla didiniyordu. Elbet bu savaşı gizlilikle, şaşırtan yöntemlerle sürdürüyordu. 'Nasıl kurtulacam ben bu rezilden.' Sabaha doğru girmişti Raziye düşüne, suda şişmiş fasulyeyi andıran kalın ve biçimsiz gövdesiyle.

Ama düşünde, gözleri çürük cevizden, bıyıkları kanun telinden dokunmuş bir pars kimliğindeydi. Az önce küllü bir orman çöplüğünde yuvarlandığından kapkara tüyleri yapış yapıştı ve sahlep koyuluğundaki sıvılarından benzerlerini üretiyor, kuyruklarını karabibere bulayan kediciklerden bir ordu kuruyordu. Rüzgârın dağıttığı biber tozları, ağaçları, sarmaşıkları, çiçekleri, yılanları, solucanları, otomobilleri, vapurları, uçakları ve evleri hapşırtıyordu. Bir fal vakti güneşi kurşun kazanında erirken Birsen'in üstüne atılacak, etlerini ordusuna yedirecekti. Oysa Birsen, bu saldırı daha tasarı haline gelmeden önce, Raziye'nin zihnine soktuğu casusları aracılığıyla öğrenmiş, önlem almıştı. Bir korsan tabancası, çoban sopası boyunda üç döner bıçağı, bir sofra tahtası ve bir kevgirle karşı saldırıyı başlatacak, fırlatacağı tencere dolusu makarnayla gözlerini yuvalarından uğratacak, kendisiyle kediciklerinin ayaklarını kıracaktı.

Portakal biçiminde, dilimlerinde yemyeşil mumların yandığı bir ay, kadife renkli karanlıkların yırtık pırtıklarından gülümsüyordu Birsen'e. O sırada yumuşaklıklarını katılaştıran ve dikenlerini sivrilten ıspanaklar, Raziye'yi kendilerine yollaması konusunda birbirileriyle tartışıyorlardı.

Arka arkaya dizilen kediciklerin başkanı Hintli bir genç kız, pars Raziye'ye bir şeyler söyledi, şalvarlı ve fötrlü, kalçalarını sallaya sallaya ıslık çaldı.

Ve korkunç bir kavga başladı. Birsen, salladığı döner bıçaklarıyla tüylü kedi kafalarını kesiyor, boyunlarıyla omuzlarına karlar yağdırıyordu. Kopan her kafa, boşlukta (savrulan taşlar örneği) birbirine çarpıyor, kırılıp, dökülüp toza bulanıyordu. Şalvarlı ve fötrlü Hintli, bir tepenin doruğundaydı. Bakışlarıyla yıldırım ışıkları saçıyor, askerlerini hınzırca miyavlamalarla kışkırtıyordu. Birsen'in ayaklarını ıslatarak akan bulanık bir derede pelerinlerine bürünmüş yarasa balıkları, öksürerek kaçan kurbağaları kovalıyordu ve kayalıklı bir köşede boyalı kadın ağızları şarkılar mırıldanıyordu. Birsen, sessiz ve sinsi adımlarla yaklaşan şalvarlı ve fötrlü Hintlinin karnına sapladı bıçaklarının hepsini. Ve yere yuvarlanıp can çekişirken ağzından havuç suyu püskürten yaratık yavaş yavaş Araplaştı, kedileşti, parslaştı ve Raziye'leşti; kolları buharlaşırken, damarlarından sinek kanatlarından üretilmiş katran akmaya başladı...

Sıçrayarak uyanmıştı uykudan. Kalbi küt küt ediyordu, hızdan çatlayacaktı nerdeyse. Kim bilir kaç saat korkuyla yaşamıştı? Terini kurulayıp biraz su

içince rahatlamıştı. Ama kahvaltıya kadar kurtulamamıştı vücudunun ve varlığının hücrelerine sinen bu iğrenç düşün etkisinden. Etkinin gerilip gevşediği, sıkıştırılan öğelere soluk aldırdığı sürede başka başka semtlerde, başka başka kentlerde yaşasalar bile yaydıkları söylentilerle, yazdıkları mektuplardaki bir iki satırla, seslerini ilettikleri telefonları cızırdatan üç, dört sözcükle benliğindeki dengeleri havaya uçuran Kadriye'yi, Gülay'ı, Lâle'yi, Nilgün'ü, Şebnem'i ve Zekiye'yi anımsamıştı. 'Bunlar ısırganlardan kötü!' Çocukken büyük bahçelerdeki ısırganların ortasına düşmüştü de ısırganların daladığı ve kabartarak kızarttığı bacaklarına, kollarına bakarak nasıl da ağlamıştı, nasıl da "Anneeee!" diye bağırmıştı?

Sokağın başında beliren ölüm renginde bir motosiklet, kulaklarının zarlarını gol girmiş kale filesi gibi havalandıran, beynindeki taşlıkları una dönüştürüp denizlerin altındaki gizli toprakların üstüne seren korkunç bir gürültüyle duygularının ve düşüncelerinin ortalarından geçti onları ezerek. Birsen, dişlerini gıcırdattı, "Allah belanı versin pis murdar, ödümü patlattın!" dedi, sağ elini göğsüne götürdü, kalbinin üstüne koydu. "Çabuk biraz su!"

Sabahtan akşama belki yirmi kez sokağı ve çevre sokaklarını gürültüye boğan o gösterişçi ruh hastasına Birsen'den daha çok içerleyen Ömer, bardağı karısına uzatırken "Böyle puştları geberteceksin!" dedi.

Ağzında kalan ve midesine akan serinlikten hoşlanan ama gürültüyle ayaklanan öfkesini bastıramayan Birsen, ağlamaklı bir sesle, "Bu ne bu?" dedi, "insan günde otuz kırk kere korkarsa nasıl mutlu olur?"

"Haklısın canım, bunlar insan değil, hayvan!" dedi Ömer; başını pencereden çıkardı, kendisiyle birlikte sesi de yiten ama kim bilir hangi sokağı ayağa kaldıran ve tedirgin ettiklerine sövdüren motosikletin az önce var olduğu sokağa baktı.

"Hayvanların çoğu insanlardan iyidir. Böyleleriyle yaşamaktansa bir eşekle yaşarım daha güzel olur," dedi Birsen, sol elini şakağına dayadı. (Haşim amcası da sıkıldığı anlarda böyle yapar, elini sakağına dayardı.) Pazartesi akşamı yağan yağmur damlalarının bıraktığı tozlu izlere kaydı bakışları. Temizlikçi kadın kürtaj olacağı için bu hafta gelmeyecekti. 'Kocasından ayrı yaşadığına göre o çocuk kimden? Yoksa bu orospu temizlediği evlerin erkekleriyle mi fingirdiyor?' Kızdı. Gene izlere baktı. 'Her şey bir

iz bırakıyor. Benim izlerim de çocuklarım.' Kayın babası da 'Kore'de Savaşan Bir Türk Subayının Hatıraları'yla öldükten sonra yaşayanların arasına girebilmek amacını güdüyordu. Dedesi Hacı Mehmet Ali Bey, adını taşıyan bir ilkokul yaptırmıştı; unutulmaz bir tören düzenlenmişti. Cumhurbaşkanı, Milli Eğitim Bakanı, dedesini kutlamışlar, övgülü sözlerle bu tutumunu değerlendirmişlerdi. Dayısı Mustafa Hilmi Bey, patatesin özünden ürettiği ispirtoyla çalışacak bir otomobille uğraşıyordu. Teyzesinin ortanca oğlu heykeltıraştı, heykele müziği katma olanağı arıyordu; İspanyollar gibi gitar çalıyordu ayrıca.

Çocuklar uzaklaşmış, dut ağacı, delikanlılarca, kızlarca kuşatılmıştı. Gençler, ayak uçlarına dikilerek yakaladıkları üst dalları aşağıya çekiyor, topladıklarını beğendikleri kızlara sunuyorlardı ve kızlar anlamlı bakış ve gülüşlerle alıyorlardı avuçlarından. Voleybolcu Ercan, kocaman karnı yüzünden zorla yürüyen bir kadına yedirdi iri dutlardan. Bu küçük, içinde aydınlıklar yaratan olayı sevdi Birsen ve gebelik yıllarını anımsarken elektrik tellerine konan kumrulara acıdı. 'Ne kadar yalnız, ne kadar zavallı! Yaşadıklarını bile bilmiyorlar.'

"Yooortçuuuu!" diye bağıran ve müşterilerinin bulunduğu katların pencerelerine 'Ben geldim,

kıpırdayın!' dercesine bakan kara kuru, sinirli, avurtları çökmüş, ince bıyıklı ve orta yaşlı adam, lastik tekerlekli arabasını iki taksinin arasındaki boşluğa soktu, freni çekti, kasketini kaldırıp saçsız başını kaşıdı. "Yooortçuuuu!"

"Ömercim sana zahmet, on tane yumurta alır mısın?" dedi Birsen.

"Alayım," dedi Ömer, bir iki kez öksürdü. 'Bu rezil sigara!'

"Seç ama, irilerinden olsun, bazen çatlakları da sıkıştırıyor araya, dikkat et, sonra da inkâr ediyor, 'siz kırdınız' diyor. 'Seçtirmem' derse alma!"

"Peki," dedi Ömer, pencereden sarktı Birsen'in yüreğini hoplatırcasına. "Mehmet efendi, irilerinden, tazelerinden on tane getir!" Doğruldu, geriye çekildi, yürürken oluşan ve Birsen'in yüzüne çarpan bir rüzgârla salondan çıktı, mutfaktan aldığı melamin bir kapla kulakları basamaklarda belirecek ayak seslerinde kapının arkasında beklemeye başladı.

Kemâlettin Bey, 'Düriyemin güğümleri kalaylı' türküsünü ıslıkla söylüyordu banyoda.

Birsen, ağrıyan belini rahatlatmak ereğiyle köşe yastıklarından birini yerleştirdi oraya, yaslandı, başını dayadığı duvarın sertliğini duydu. On beş günden beri yaşamla ilgili bütün ufak tefek eylemlerin

dışında duran, ağrılarıyla savaşarak, haplar, sular, Coca-Cola'lar içerek, sokaktaki devinimleri seyrederek iyileşme ânını kollayan bir hastaydı. Sol ayağının diz kapağından iki santim aşağıda fokur fokur kaynayan bir ağrı kuyusu vardı. Ansızın derinlerden yükseliyor, bir yanardağ gibi püskürüyordu damarlarının ağzına ve bütün vücudunu sarsıyordu. Çarpma sonucu bir zedelenme, bir et ezilmesiydi hastalığı ya da öyle söylüyordu doktorlar. İlaçlarını aksatmadan içerse, acılı, ekşili, yağlı, tuzlu yemekler yemezse, hiçbir şeye üzülmezse, kısa sürede eski sağlığına kavuşabilirdi. Amaaa, savsaklarsa daha başka hastalıklar da kapının önündeydi ve belki de bir ameliyat gerekebilirdi. Korkmuştu Birsen. Doktorun dediklerini aynen uyguluyordu; ayrıca ayağını bir yastığın üzerine koyuyor, saatlerce –ağrı gelmezse tabii– kıpırdamıyordu. Sıkılıyordu, öfkeleniyordu, yatağa bağlı kalarak günlerini geçirmekten bunalıyordu. Ama ölmekten korktuğu için bu işkenceye katlanıyordu. Aslında yirmi yedi yaşında ölmek haksızlıktı, iğrenç bir cezalandırmaydı; zihnindeki ölüm yaşı yetmiş yediydi. Binlerce olayı, serüveni yaşamalı, bir anı zenginliği oluşturmalıydı. Yaşamla yapacağı, yaptığı alışverişi boyuna tekrarlamak, her tekrarda bilinmeyen lezzetleri yakalayarak varlığını

güçlendiren anlamları yoğunlaştırmalıydı. Üç çocuk daha doğurmalıydı, onları –insan gibi– yetiştirmeli, okutmalı, evlendirmeliydi. İşte bu sırada ağrılar deliriyor, Birsen bu delirmeyle birlikte sakatların yarı karanlık evrenine sürükleniyordu. Ayağının kesileceğini, koltuk değnekleriyle yürümeye çabalayan karikatür gibi bir şey olacağını, acıyan ve alay eden bakışların her an kendisini didikleyeceğini, Ömer'i yitireceğini, sağlıklı bir kadına kaptıracağını, çocuklarını unutacağını kaygıyla düşünüyordu. Ama bu üzüntülerin, korkuların, umutsuzlukların, birtakım ürkünç resimlerin besinleriyle şişmanlayan dakikalar fazla yaşamıyor, binlerce benzerini doğurmuyor, dal budak salıp her yanını ele geçirmiyordu. Bir çağrışımla, bir kıpırdanışla siliniyordu. Bu kez geri dönüyor, geçmişini harmanlıyordu, ilişkilerinin başlangıcında, ortalarında, uçlarında gezinenleri, dışarıya sarkanları, derinliklerine sızıp saklanmaya yeltenenleri, yerlerini korumaya savaşanları anımsıyordu. Onlardan aldıklarıyla onlara verdiklerini araştırıyor, bulduklarının, saptadıklarının kimliklerinden ürküyordu. 'Aman Tanrım, bu hataları, bu yanlışlıkları nasıl yaptım ben?' Artık iç ve dış düzenini yıkmaya yeltenen güçlerin kaynakları açığa çıktığına göre bundan böyle nasıl davranacağını

biliyordu. Bırakacaktı düşmanları üstüne üstüne gelsinler, ağlarını örsünler, tuzaklarını kursunlar... Ve tam saldırıyı başlatacaklarken, sonucu iyice hesaplanmış bir baskınla kıskıvrak yakalayacaktı hepsini. Kimilerinin paniğe kapılıp kaçışlarını, kimilerinin umarsızca dolanmalarını, kimilerinin tökezleyişlerini öç kahkahaları atarak izleyecekti. Sonra bu görüntülerin devinmesinden bıkıyor, düşsel bir yaşamın vadilerinden gürüldeyerek akan coşkun sularına fırlatıyordu ve ruhunun dilini ruhunun damağına değdirerek onları yok etmenin tadını çıkarıyordu.

Ömer, anasız, babasız, zavallı bir çocukla ilgileniyormuş gibi acımanın ağır bastığı bir yakınlıkla ilgileniyordu kendisiyle. Ömer, bu ilgiyi özverisinin sınırlarını aşan bir örnekler dizisiyle yoğunlaştırıyordu. Kahvaltısını, yemeğini elleriyle yediriyor, ilaçlarını içiriyor, beğendiği ama şimdi manavlarda satılmayan kış meyvelerini (gebeliklerinde olduğu gibi) büyük arayışlar, yorgunluklar pahasına bir yerlerden bulup getiriyor, sevindiriyordu. Ellerini, ağzını sabunlu bezlerle siliyor, saçlarını tarıyor, gözlerini, dudaklarını boyuyordu. Ve *Anna Karenina*'yı dün kaldıkları yerden okumaya koyuluyordu. Henüz sayfa bitmeden sonsuz güzellikleri yelelerinde

taşıyan efsane kanatlı atlarla uyku evrenine götürülüyordu. Gri, yeşil, kara, çelik mavisi dairelerden oluşan bir tünelde beliren bir hava akımı tarafından emiliyor; irin rengindeki suları kaynak bir denizde yolculara sezdirmeden eriyen buzdan bir yelkenliye bindiriliyordu. Yelkenli, gökkuşağının bulut kırpıntılarından ve ihtiyar günahkârların 'ah'larından meydana gelmiş dolunay biçimindeki bir kapıdan geçerek dünya dışı bir alacalıkla, dünya dışı bir bataklıkla ve sırtlan yiyen yarasaların mezarlarıyla kaplı bir ülkeye doğru yol alıyordu, kadife yumuşaklığındaki kadın tenlerinin üzerinden kayarak ve ışıltılı uyduların kuyruklarına tutunarak. O ülkeye daha önce aldatılarak, uyuşturularak getirilen eski yaratıklar, bitkileşen canlılar, gökyüzünü birkaç yerden çatlatan ve güneşin içinde patlamalar yaratan haykırışlarla "Geri dön, geri dön!" diye yakarıyordu. Ama gemi ile gemiyi yönetenler bu uyarılara kulaklarını tıkıyor, bunaltılan, çıldırtılan, intihar ettirilen, cezalandırılan, süründürülen, hakları çiğnenen ve çeşitli yöntemlerle öldürülenlerin kesik başlarına çarpa çarpa ilerliyordu uçsuz bucaksız denizde. Kesik başlar hıçkırıyor, dişlerini mermilere dönüştürerek göz çukurlarına gizledikleri iri tabancalarla ateş ediyordu. Bu ateş sonunda, geminin

gövdesinde açılan yuvarlak deliklerden buhar tüten sulara dökülüyordu bazı yolcular. Ve dökülenleri Ankara büyüklüğünde bir kepçeyle toplayan, burunları tencere kapaklı zebaniler, cehennem tavanlarının en rutubetlisine çakılmış çengellere asıyorlardı topladıklarını. Birsen'i de omuzlarından kavrayan bir şeytancık gırtlağını keseceği sırada, çığlık atarak uyanıyordu.

Bu düş, nicedir bir tek değişiklik olmadan tekrarlanıyordu.

Ömer'in boynuna sarılıyordu. Ağlıyordu hıçkırarak. Ve uykusunu bir ölüm kalım savaşıyla rezilleştiren düşünü anlatırken sık sık boğazını tutuyordu. Ömer, kucaklıyordu Birsen'i, yaşlarını siliyordu, yanaklarından, alnından sevecenlikle öpüyordu, "Geçti, korkma, ben yanındayım, düşünme!" diyordu, bağrına basıyordu ve beynindeki bulanıklığı dağıtmak, duygularındaki perişanlığı bir düzene sokmak, erinçli bir ortama kavuşturmak amacıyla bir sürü avutucu söz söylüyordu. Birsen'in yüreğini kasılmaktan kurtaran hikâyeler uyduruyordu. Ömer'in bu övülecek tutumu, yüksek düzeydeki içtenliği, bencillikten arınmış duyarlığı, hastalık ağrılarının benliğini kemiremeyeceği bir ortamın kapılarını açıyordu. "Teşekkür ederim. Sağ ol! Sen olmasan ne yapardım?" diyor,

ellerini avuçlarında sıkıyordu. Alnını alnına dayıyordu, burnuyla oynuyordu, yarım yamalak öpüyordu. Sağlığını, neşesini herkesin kıskandığı günlerdeki gibi sevindirici, coşturucu, heyecanlandırıcı olaylara atılmayı, mutluluk üreten durumları arka arkaya sıralamayı, birlikteliklerindeki kimi küçük boşlukları tıka basa dolduracak nitelikteki olguları hayalliyordu. Sevgilerini ayakta tutan, sonsuz beslenmeyi sağlayan doyum alanlarının göz kamaştırıcı zenginliğini, çekim gücüne dayanamadıkları yaşam odaklarını getiriyordu gözlerinin önüne.

Ömer, ansızın bir şarkı mırıldanmaya başlıyordu.

Ama rahat yoktu telefon ve kapı zillerinden. Evet, çat kapı geliyorlardı çiçeklerle, kolonyalarla, meyvelerle, yapaylığı hemen sezilen üzüntülerle. En rahat koltukları –çocukların yarışmalarını andıran bir coşkuyla– seçip pervasızca oturuyorlar, içliklerini ve külotlarını birbirine göstermek ve övünmek amacıyla bacak bacak üstüne atıyorlardı. Sigaralarını yakıyorlardı. Çok bilmişler, "Şunu da dene, bunu da dene," diyerek harikalar yaratan bir sürü otu, bir sürü kocakarı ilacını salık veriyor, ağrıyan yeri boyuna açtırıp bakıyorlardı. Ölenlerden, yaralananlardan, nişanlananlardan, evlenip boşananlardan; artistlerin, şarkıcıların aşklarından, otellerde yaşlı

adamlarla basılan mankenlerden, insanı kulaklarına kadar kızartan zina olaylarından kahkahalarla söz ediyor, kimileri kocasını aldatan bir kadını "Valla çok iyi yapmış, aferin ona!" sözcükleriyle savunuyordu. Orada bulunmayan dostlarının bir yanını eleştiriyor, yerin dibine sokup çıkarıyorlardı. Sanki çok yakınıymış gibi bir tavır takınanlar, Ömer'in bile el sürmekten çekindiği çekmecelerini karıştırıyor, altın, inci ve pırlantalı takılarını göğüslerine, kollarına, parmaklarına takıyor, "Nasıl, yakıştı mı?" sorularını soruyor, kendi takılarıyla kıyaslıyor, değerlendiriyorlardı. Kremlerini, pudralarını, rujlarını, kokularını da kullanıyorlardı.

Çaydanlık dolusu çay demliyorlardı sanki normal günlerdeymişler gibi.

Gürültüleriyle başını şişiriyorlardı ve arkalarında kocalarına, çocuklarına, akrabalarına yönelik yakınmalar, hiçbir vakit tutulmayacak öğütler, kırılmış bardaklar, tabaklar, salonu pis pis kokutan sigaralarının küllükler dolusu izmaritlerini bırakıyorlardı.

İğreniyordu hepsinden.

Tombul bir dutu çiğnerken, bir avuç ateş atılmış gibi yanan, bir yandan da ağrıyan yerin çevresini, işaret parmağının sivri tırnağıyla kaşıdı ve ağrının etkisini azalttı.

Musluğa yeni conta takmanın ve suyu rahatça akıtmanın sevinciyle ellerini sabunlayan Kemâlettin Bey, salona girmeden önce uygunsuz bir durumdaysalar toparlansınlar diye yüksek sesle öksürdü birkaç kez, "Bu iş de bitti," sözleriyle sağ pencerenin önüne dikildi, simit ısıran esmer bir çocuğa gülümserken bir pislik kümesine basmışçasına geriye sıçradı; kızgınlık, sıkıntı, nefret bir şimşek hızıyla dolaştı damarlarını. "Gözünüz aydın, bizim Halit cümbür cemaat geliyor."

Birsen, kaşımayı sürdürdüğünden sert bir tepki göstermedi. "Bunlarda utanmak diye bir şey yok."

"Kaç kere söyledim Raziye'ye... 'Birsen senden hoşlanmıyor, yüzünü görünce asabı bozuluyor.' Ama kadındaki, surat surat değil ki, mübarek manda gönü," dedi Kemâlettin Bey buz gibi bir sesle. Cebinden çıkardığı, oltu taşından yapılmış siyah tespihinin tanelerini içinden sayarak çekmeye başladı, az sonra olmamasını dilediği şeyleri düşünerek. 'Kötüyle uğraşmak zor.' Kore'de hiç tanımadığı, çoğunu uzaktan bile görmediği kişilerle savaşırken onların iyi mi kötü mü olduğunu düşünmüyor, sıkıyordu kurşunu. Herkese 'kötü' ün salanları ortadan kaldırma hakkını veren bir yasa çıkarılmalıydı. Gözlerini kıstı. Sabahtan akşama kadar beynini patlatan

motosikletliyi öldürürdü. Arkadan da hırsız kasap Durmuş'u, fırıncı Temel'i, yumurtacı Besim'i, müteahhit Mehmet'i, kebapçı Osman'ı, tüpgaz satıcısı Cevdet'i, manav İbrahim'i vururdu. Raziye'yi öldürme onuru Birsen'indi.

Ömer'in yüzü sarardı. "Ben de abime, 'siz geldiğinizde huzurumuz kaçıyor, birkaç ay birbirimizi görmeyelim, sonra belki bir formül buluruz' dedim ama abim bir zavallı! 'Ben ne yapayım oğlum, yengen ille de beni oraya götür diye tutturuyor' diyor."

"Onun böyle birisi olacağını bilseydim, doğduğunda boğardım," dedi Kemâlettin Bey hınçla.

Birsen'in gözleri açıldı. "Nalet karı, benimle uğraşmaktan bir türlü vazgeçmedi!"

"Sıkma canını, zaten hastasın," dedi Ömer karısını koruyan bir sesle.

"Nasıl sıkmam? Ortalığı karıştıracaklar, kim bilir neleri kıracaklar. Raziye'nin oynayacağı oyunlar da cabası," dedi Birsen ve 'cabası' sözcüğünü kayınbabasının zaman zaman kullandığını, ama kendi diline hangi konuşmadan sonra geçtiğini bilmediğini düşündü. "Onlar karşımda durdukça öfkeden delireceğim. Korkunç bir işkence bu."

"Sakin ol yavrum, sakin ol kızım, sinirlenme, sinirlenip ağrılarını azdırma!" dedi Kemâlettin Bey.

Anayola inen sis bulutu yüzünden İzmir yakınlarında meydana gelen otobüs kazasında en küçük oğlu Mahir'le birlikte parçalanarak ölen karısı Hayriye, zayıf, çırpı gibi bir kadındı, geçimsizdi, hiçbir şeyden memnun değildi, kendisiyle her gün kavga ederdi, bu Raziye belasını da o sarmıştı ailenin başına. "Şöyle namuslu, böyle evcimen," diyerek. 'Allah'ın gücüne gitmesin ama eğer yaşasaydı beni canımdan bezdirecekti. Ya ayrılırdım ya da intihar ederdim.'

Ömer, karısının saçlarını okşadı. "Gülümse biraz ne olur!"

"İçim kan ağlarken..." dedi Birsen.

"Onlara önem vermediğini davranışlarınla gösterirsen belki daha çabuk kaçarlar," dedi Ömer.

"Peki," dedi Birsen, zihninde kopan kıyameti duygularına inmeden dağıttı.

"Apartmana girdiler," dedi Kemâlettin Bey uyaran bir sesle.

Sustular ve birbirlerine aynı konuyu enine boyuna düşündüklerini, birtakım çareler aradıklarını belirtircesine baktılar.

Birsen, dut tabağını Ömer'e uzattı, "Dolaba koy şunu!" dedi. Ömer, evlerindeki uyumlu düzeni geçici olarak da olsa bozacak olan bu konukluğun

kendisini bugün de karısından uzak tutacağını bilmenin öfkesiyle sarsıldı, ağzının kuruduğunu hissetti, başını salladı umutsuzca.

Asapları gerginleştiren bir zil sesi üç kez kulaklarını tırmaladı.

İki yıldır boyuna şişmanlayan, gıdığı sarkan, göbeği irileşen, saçları dökülen, ağzından saçılan tükürük damlacıklarıyla karşısındakileri iğrendiren ve kalın kalın gülen Halit, saçlarını Semra Özalvari kestiren Raziye, on yaşındaki Nesrin, on iki yaşındaki sağ gözü şaşı Nahit ve on beş yaşındaki bıyıkları yeni yeni terleyen, sivri yüzü ergenlik sivilceleriyle kaplı, kocaman ağızlı, okulun basketbol takımında oynayan Nihat, eşiği atladılar, ayakkabılarını çıkarma gereğini duymadan salona girdiler. Çocuklar sokakta başlattıkları bir kovalamacanın coşturucu hızıyla koşuştular, bağırıp çağırarak, ama Kemâlettin Bey'in çatık kaşlarını görünce başlarını önlerine eğdiler, suç işlemişler gibi... Ve Kemâlettin Bey'in, Ömer'in, Birsen'in ellerini öptüler, sonra da yuvarlak masanın çevresinde sıralandılar; inceleyen, araştıran avcı bakışlarla duvarları, sehpaları, kütüphaneyi taramaya koyuldular.

Birsen'e jelatinli kâğıda sardırdığı kokusuz sarı gülleri veren Raziye eğildi üstüne doğru, sıcak

yanaklarına boyalı dudaklarını dokundurdu. "Nasılsın Birsenciğim?"

"Eh işte," dedi Birsen. "Hastalıkla uğraşıyoruz."

"Biraz fazla sürmedi mi?" dedi Raziye.

"Sürdü ama hastalığı geçirmek elimde değil ki..." dedi Birsen; suyu kaynayan bir tencere gibiydi, kapağını attı atacaktı. 'Sarı güller. Sararıp solayım diye.'

"Son gördüğümden daha iyisin ama, öyle değil mi Halit?"

"Öyle," dedi Halit, "yüzü bembeyazdı." İçindeki kese kâğıtlarında erik, kiraz, çilek bulunan poşeti Ömer'e uzattı.

"Siz nasılsınız babacığım?" dedi Raziye.

"Yaşlanıyorum," dedi Kemâlettin Bey.

"Yooo, bu düşüncenize katılmıyorum, delikanlı gibisiniz maşallah!" dedi Raziye.

Gülümsedi Kemâlettin Bey. "Teşekkür ederim."

"Ben seni evlendirmeye çalışırken..." dedi Halit.

"Hadi canım sen de, benim gibi romatizmalı birisiyle kim evlenir ki?"

"Romatizmalı bir teyze," dedi Nihat, çizgi filmdeki köpek Değerli gibi güldü.

Kemâlettin Bey, "Dedenle alay etmeye utanmıyor musun?" dedi sertçe.

Halit, tiksintiyle süzdü Nihat'ı, "Beyinsiz serseri!" dedi. "Hep saçmalar böyle."

"Nasıl liseli bu, anlayamadım," dedi Kemâlettin Bey üzüldüğünü belirten bir sesle.

"Aldırma baba," dedi Halit. "Sağlığın, keyfin iyi mi, sen ona bak."

"İyi iyi, öksürmüyorum artık," dedi Kemâlettin Bey. 'Aslında fena çocuk değildir Halit ama karısına düşmedi.'

Nesrin'le Nahit, kafa kafaya verip pısır pısır bir şeyler konuştuktan sonra süt, ayran, çukulata, kurabiye, Coca-Cola, sandviç, sakız sözcüklerini yüksek sesle sıraladılar. "Burasını Migros mu sandınız köftehorlar," diyen Kemâlettin Bey'i dinlemediler, isteklerini elde etmek amacıyla caddelerdeki gürültülerin bir bölümünü salona taşıdılar; koştular sağa sola, sandalyeleri, koltukları devirdiler, perdeleri çektiler, bibloların, vazoların yerlerini değiştirdiler...

"Daha gelir gelmez başladınız," dedi Birsen. "Ne düşüncesiz şeyler."

"Deli bunlar anam, deli," dedi Raziye ve durumlarını tanımladığı çocuklarından memnunmuş gibi sırıttı.

"Deliliklerini önlemek için hiçbir şey yapmıyorsun ama," dedi Kemâlettin Bey. 'Ailemizin felaketi.'

"Laftan anlıyorlar mı baba?" dedi Raziye yakınan bir sesle.

"Anlamazlarsa anlat efendim. Anneleri değil misin?"

"Döve döve dayak arsızı oldular," dedi Raziye, Nesrin'i yakaladı, kolunu büktü, Nahit'in kulaklarını çekti. "Oturun şuraya yoksa gebertirim."

"Yaaa," dedi Nesrin. "Ben hamburger isterim."

Raziye, sağ elini açtı, avcunu gösterdi. "Sana şimdi bir hamburger yediririm ki tadından bayılırsın."

"Bu kadıncağızın hasta olduğunu biliyorsun, ne diye getirirsin bu zirzopları?" dedi Kemâlettin Bey.

"Ne yapayım baba, geleceğiz diye tutturdular," dedi Raziye.

"Tuttursunlar efendim, Allah Allah!" dedi Kemâlettin Bey.

"Geçenlerde gittiğim yere götürmedim de az kalsın evi yakıyorlardı, siz ne diyorsunuz!" dedi Raziye.

"Çok yüz vermişsiniz, çoook," dedi Kemâlettin Bey.

"İşte size oyun kâğıtları, dergiler," dedi Ömer, eski yeni *Gırgır*'ları, *Fırt*'ları, *Çarşaf*'ları, *Hey*'leri, *Onyedi*'leri ve iki deste iskambili koydu masaya.

"Yalnız bağırıp çağırmak, dövüşmek, gürültü yapmak yok. Uslu durursanız size birer Pepsi."

"Uslu duracağız," dedi Nesrin.

"Ben hiç yaramazlık yapmayacam amca," dedi Nahit.

"Tamam öyleyse," dedi Ömer, kapaklarını açtığı üç şişe Pepsi Cola'yı heyecanla bekleyenlere uzattı.

"Ağrın çok mu?" dedi Raziye.

"Geldiğinde çok geliyor, delirtiyor," dedi Birsen.

"Çabuk iyileş de sana bir Kayseri mantısı pişireyim," dedi Raziye yaltakçı bir sesle.

Birsen, ayağını –ağrıyan noktadan bir çağrı gelmişçesine– sıvazladı ve Raziye'nin o anda görünmez olması, dilinin kopması, kendisinden çok uzakta başkalarının yüreklerini sızlatan ama içini sevinç sıcaklıklarıyla ferahlatan korkunç bir olay yaşaması için dua etti. 'Neden aklımdakileri söylemiyorum? Neden kovmuyorum?'

Çok önemli bir şey söyleyecekmişçesine sokuldu Raziye. "Bizim İsmet'in selamı var. 'Geçmiş olsun!' diyor."

Birsen, burnundan soludu. Ömer gibi "Selamına da, 'geçmiş olsun'a da başlayacam şimdi," diyecekti nerdeyse ama göğsüne yüklenip orasını çatırdatan dalgaları durdurdu. 'Başladı ısırmaya köpek!'

"Ataköy'de bir daire aldı otuz milyona, iki milyon harcayarak döşedi içini," dedi Raziye.

"Güle güle kullansın!" dedi Birsen.

"Yakında da bir doktorla nişanlanıyor," dedi Raziye övünerek.

"İyi, iyi," dedi Birsen baştan savarcasına.

"Balaylarını Marmaris'te geçirecekler. Otel Lidya'da," dedi Raziye, Birsen'in gözbebeklerinde yanıp sönen kıvılcımların öfke kıvılcımları olduğunu anladı, sevindi.

"Marmaris'i sevmem ben," dedi Birsen öfkeyle.

"Nikâha gelirsin değil mi?" dedi Raziye usulca.

"Önemli bir işim yoksa, belki," dedi Birsen.

Sarıldı Birsen'e, yanaklarından öptü. "Ay buna çok sevindim işte!"

"Niye?" dedi Birsen.

"Reddedersin diye korkuyordum," dedi Raziye.

"İsmet Bey, benim düşmanım değil ki!" dedi Birsen.

Raziye, Birsen'in sol elini tuttu, evlilik yüzüğünü okşadı. "Biliyor musun ki onun gönlü hâlâ sende."

"Bu konuyu kapar mısın?" dedi Birsen azarlamasına.

Şaşırdı Raziye. "Ben, şey diye..."

"Kapat, kapat da beynimin tasını attırma!" dedi Birsen.

"Vallahi yanlış anladın... Eğer bir maksadım varsa şuradan şuraya gitmek kısmet olmasın," dedi Raziye, üzülmüş gibi davrandı. 'Daha dur sen, kan kusturmazsam bana da Raziye demesinler.'

"Ömerciğim, hapımı verir misin hayatım!" dedi Birsen.

"Ben vereyim," dedi Raziye, çevreye baktı.

"Ben ondan istedim," dedi Birsen, kestirip attı ve gözlerini Ömer'e dikti.

Raziye, yenilgiyle yengiyi aynı anda yaşayanların çelişkileriyle bocaladı, çantasının gözünden aldığı sigarayı İsmet'in armağan ettiği altın çakmakla yakarken Birsen'in görmesini sağlamak amacıyla tuttu elinde, gördüğünü anlayınca ve kızgınlığına bir kızgınlık daha eklendiğini sezince ayakyoluna gitti için için gülümseyerek.

Kemâlettin Bey, Halit ve Ömer, 'Atatürk' tablosunun önünde söyleşiyorlardı. Emekli Albay Turhan, Dr. Reşat, İthalatçı Ahmet Nadir bir hafta arayla ölmüşlerdi. Avukat Hadi'nin kızı Semiha kocasıyla kavga ettikten sonra altıncı katın balkonundan aşağıya atmıştı kendini; külçe halinde hastaneye kaldırmışlar ama kurtaramamışlardı. Eczacı

Vural'ın kızı üç dairesi, bir Mercedes'i, bir BMW'si olan bir şirket yöneticisiyle evlenmişti. Halit, Bakırköy'de beş odalı, çift banyolu, çift helalı, şömineli, kaloriferli bir daire bulmuştu, elli milyona satılıyordu. Almayı düşünüyordu. Çocukluğundan beri seviyordu Bakırköy'ü. (Hiç unutmadığı, hiç unutmayacağı ilk göz ağrısı Eleni'yi orada tanımış, orada sevişmişlerdi yıllarca.) Kimi günler boş zamanlarını Bakırköy'de gezerek, dolaşarak değerlendiriyordu. Sevimli, güzel, çekici, Avrupai bir ilçeydi. Gerçek İstanbulluların çoğu, dilleriyle, esprileriyle, alışkanlıklarıyla, kibarlıklarıyla o ilçede yaşıyorlardı. Bir sürü ünlü film yıldızının evi vardı. Otomobiller, otobüsler, minibüsler, trenler bir milyona yakın insanı taşıyordu Bakırköy'e. Gardaki havaya, tren kokusuna ve düdüklerine bayılıyordu. Yalnız, Anadolu'nun her yanından karınca sürüleri gibi akın ederek İstanbul'un en ücra köşelerini bile istila eden ve oraları köyleştiren, çirkinleştiren, kocaman bir çöplüğe dönüştüren kalabalıkların durumu kaygılandırıyordu Halit'i. Çünkü bu bıyıklı, ilkel, vahşi, kaba, kara yüzlü, Türkçe bilmeyen, yarım yamalak konuşan zevksiz, kültürsüz, para hırsıyla yanıp tutuşan, para için babalarını bile kesen duygusuz topluluklar Bakırköy'ü Türkiye haritasından

silmeye başlamışlardı. Çocuklar, bu kişilerle şu ya da bu nedenle ilişki kuracaklarından bozulacaklardı, özelliklerini koruyamayacaklardı.

"Madem ki öyle sen de Boğaz'da bir daire al!" dedi Kemâlettin Bey.

"Haklısın," dedi Halit. "Boğaz en temiz yerlerden biridir."

Kolonya döktüğü ellerini ovuşturan Raziye, "Ben Levent'te oturmak istiyorum. Bahçeli bir villa."

"Arayacağım," dedi Halit.

"Hem Türkân Şoray da orda oturuyor," dedi Raziye.

Ömer, abisinin getirdiği erikle kirazı yıkadı, küçük tabaklara böldü, en irilerini Birsen'e verdi.

"Yemeyecem," dedi Birsen.

"Neden?"

"Canım istemiyor," dedi Birsen.

"Peki," dedi Ömer.

"Şu mikroplara göz kulak ol da dağıtmasınlar ortalığı," dedi Birsen, düğün evine gidercesine beş metrelik altın zincirini, on bileziğini, dört pırlanta yüzüğünü, broşunu takan Raziye'nin sözleri deminden beri beynini kemiriyordu. 'Doktorla nişanlanıyor' sözleri 'Senden daha iyisini, daha değerlisini buldu' anlamını mı taşıyordu?

Nesrin, ötekiler yiyeceklere dalmışken kalktı, kalorifer taşının üstündeki vazonun karanfillerini kokladı burnunu aralarına sokarak. Beğenmedi kokuları, ilkin yapraklarını yolmaya, yapraklarını yolduğu karanfillerin de kafalarını koparmaya başladı gözlerinde anaforlanan hain bakışlarla.

Birsen, gördü bu kırımı ve öfkelendi. "Dokunma onlara!"

"Kokluyorum yenge," dedi Nesrin masum bir sesle.

"Hangi koklama? Koparıyorsun. Yazık değil mi?"

"Ben koparmadım," dedi Nesrin.

"Ya kim kopardı? Ben mi? Yalan söylemeye utanmıyor musun?"

"Ben koparmadım," dedi Nesrin ısrarla.

"Koparmadın da o yerdekiler ne?" dedi Birsen süren ve artan bir öfkeyle.

"Ben atmadım, dökülmüşler..." dedi Nesrin.

"İyi olsaydım ben sana gösterirdim," diye bağırdı Birsen. "Raziye Hanım, kızınızı oradan uzaklaştırır mısınız?"

"Evladım sen rahat duramaz mısın?" dedi Ömer.

"Kıçında kurt kaynıyor haspanın," dedi Raziye. "Niye kalktın yerinden?"

Omuzlarını oynattı Nesrin, "İşte..."

"Güzelim karanfilleri bakın ne hale koydu!" dedi Birsen.

"Bu çocuk değil, canavar," dedi Kemâlettin Bey. "O çiçekler batıyor muydu sana?"

"Kızım söylesene niçin kopardın?" dedi Raziye, bileğinden yakalayıp sarstı.

Önüne eğdiği başını kaldırmadan konuştu Nesrin. "Beğenmedim."

"Allah Allah, şuna da bak, beğenmemiş..." dedi Birsen, küçümseyen bir tavır takındı. "Sen kim oluyorsun da benim evimdeki çiçekleri beğenmiyorsun?"

"Bu kadar büyütme Birsencim, çocuk işte..." dedi Raziye.

"Bu çocuk değil, ruh hastası, bir doktora gösterin!" dedi Birsen.

Raziye alındı ama yanıtlamaktan korktu, tartışmalı, kavgalı bir olay patlak verir diye. "Yürü kız, topla şunları!"

"Yaaa," dedi Nesrin, çırpındı, bileğini annesinin avcundan kurtarmaya çalıştı.

Raziye, arka arkaya iki tokat vurduğu ensesinden bastırdı, çökertti. "Topla yoksa beynini dağıtırım!"

Nesrin, ağlayarak ve söylenerek topladı karanfilleri, yarısını annesine verdi. Birlikte çöp kovasının bulunduğu mutfağa gitmek üzere çıktılar salondan.

"Sakin ol!" dedi Ömer.

"Ama... Bunlar," dedi Birsen.

"Bir daha hiçbir şey tekrarlanmayacak," dedi Ömer kesin bir sesle.

"Yalnız bu kadını yanıma yaklaştırma!" dedi Birsen..

"Nasıl ona 'Birsen'den uzak dur!' derim?"

"De," dedi Birsen. "Yaklaşırsa saçını başını yolacağım."

"Aman sakın, aman bir rezalet..." dedi Ömer, eli ayağı birbirine dolandı.

Raziye, Nesrin'i tehditlerle oturttu iskemleye, bakışlarıyla da gözdağı verdi, Birsen'in sağ yanında durdu. "Kusura bakma, istemezdim ama..."

"Ben hastayım," dedi Birsen ve bu açıklamayı yapmak zorunda kaldığından ötürü suçladı yaşamını yönlendirmeye çalışan rastlantıları. Ayrıca bu tip kimselerin anlayışsızlıkları, herkesin bilebileceği basitlikleri kavrayamayışları, içini utançlarla buruyordu. Böyle anlarda bir kargaşalar, bir çelişkiler topluluğunca oluşan kaosların tutsağıymış gibi görüyordu kendini. Ve çeşitli kimliklere bürünüyordu; dengesizliklerin, uyumsuzlukların ağırlıklarını varlıklarının bütün katmanlarında taşıyanların gözlemcisiydi, izleyicisiydi ve o kişilerin acıyıcısıydı. Ama

şimdi Raziye'ye, Nesrin'e acıyamıyordu da dayanılmaz bir öç alma duygusuyla saldırmak, etlerini (işkence uzun sürsün diye) sinirlerinden ve kemiklerinden ayırmak, iskeletini çekiçle kırıp köpeklere fırlatmak istiyordu. Birden fark etti: Beynini allak bullak eden bu garip, bu dehşet saçacak nitelikteki istek şu anda doğmuş bir yabancıydı... Yabancı olmasaydı bugüne kadar yaşadığı olayların çoğunda varlığını hissettirir, şimdikine benzeyen görüntüler getirirdi ve onun birtakım eylemlerinden, işaretlerinden tanırdı. Evet, evet yabancıydı. Ama benliği bu yabancıyı reddetmediğine göre, onun omuzlarına Raziye'nin yarattığı tedirginlikle ilgili bir görev yükleyecekti demek ki... Yoksa ileride düşmanlarından en azılısını ortadan kaldıracak bir cinayet düşüncesinin habercisi miydi? Öyleyse mizacında ürkütücü bir değişme baş göstermişti; olumsuzluğun egemenliği kişiliğinin her yanına bayrağını dikmişti... 'İyi yürekli melek Birsen bundan böyle kötü yürekli Birsen'in kurbanı mı olacak? Göz kırpmadan adam öldüren gaddar bir kimliğe mi bürüneceğim? Ama ben bu Birsen'i beğenmedim, eski benliğime dönmeliyim!' Raziye yanında değil de uzakta bir yerdeymişçesine başını pencereye çevirdi kızar da konuşmaktan vazgeçer diye. Ama Raziye normal

koşullarda sürdürülen rahat bir söyleşinin kınanmayan sürdürücüsüymüş gibi, "Kan, idrar tahlili yaptıracaktınız, ne oldu? Yaptırdınız mı?" dedi.

"Yaptırdık. Her şey olumlu," dedi Birsen yarım ağızla.

"Öyleyse şimdiye kadar niye geçmedi?" dedi Raziye –her şey olumlu– sözlerine inanmadığını belirten bir sesle.

Birsen, öfke kattığı sesini çirkinleştirdi. "Belki de kanserin hortlağıdır."

"A, a, a, ağzından yel alsın! Ne demek o?" dedi Raziye.

"Şu demek: Herhalde kansere yakalandım, benim kanserim de kimsenin kanserine benzemeyen bir hortlaktır," dedi Birsen.

"Sen benimle alay ediyorsun," dedi Raziye. "Yanlış anladın. Benim bir tanıdığım vardı, ihmal etti, ihmal etti, sonra..." Anlattığının etkilerini Birsen'de görmedi. Sanki söylediklerinin yalan, uydurma şeyler olduğunu anlamış gibi bir umursamazlık, bir ilgisizlik içindeydi.

"Sonra da geberdi değil mi?" dedi Birsen bağırarak.

"Çok sinirlisin," dedi Raziye.

"Bir hasta nasılsa öyleyim," dedi Birsen.

"Canım ben, şeyyy!" dedi Raziye.

"Ha beş gün önce ha beş gün sonra, hiç fark etmez," dedi Birsen.

"Çocuk musun? Daha yaşın ne başın ne? İhtiyarlar ölsün!" dedi Raziye. 'Ölmez de sürünürsün inşallah!'

"Boyuna acı çekmektense..." dedi Birsen. 'Senin o lağım akıtan suratını görmem.'

"Aslan gibi kocan var, pırlanta gibi iki yavrun var," dedi Raziye. 'Ömer ölsün, iki çocuğunla ortada kal, bizim İsmet'e yalvar seni alması için, ben de o zaman dünyayı başına yıkayım.'

"Ne yapayım varsa? Herkes kendisi için yaşar. Sen kendin için yaşamıyor musun?" dedi Birsen ve bu dinlenmeyle, birtakım hayallerle, tasarılarla doldurması gereken zamanı, günahı kadar sevmediği Raziye'yle doldurmak zorunda kaldığından ötürü talihine ilendi.

"Belki haklısın ama... çocuklar, koca, ana, baba, akrabalar için de yaşanır," dedi Raziye.

"Senin hayatın mı önemli yoksa onların mı?" dedi Birsen.

"Elbet benim," dedi Raziye.

"Gördün mü?" dedi Birsen. 'Biraz iyi olsaydım çoktan kovardım seni.'

Kemâlettin Bey, odasına girdi, daha iki hafta kullanacağı ilaçlardan birinin şişesini çıkardı çekmeceden, badem şekeri aklığında yuvarlak, yassı bir hapı üç yudum suyla yuttu, yazılarına baktı. Yazı yazamama sıkıntısıyla kıvranıyor ama kendiyle bütünleşip bir türlü masaya oturamıyor, belleğindeki anıları sıraya koyamıyordu. Zihninin, duygularının kâğıda dökülüşünü, akışını engelleyen 'meçhul' bir şeyler vardı. Resimliği karıştırdı. Karısı, çocukları, annesi, babası, kardeşleri, akrabaları, arkadaşları ve yıllarını bir çatı altında çürüttükleri memurlar... Artık çoktan ölmüş bulunan ama bir vakitler yaşamını anlamlandıran kişileri, soluk alıp verdikleri dönemlerin ilginç özellikleriyle birlikte anımsadı. Neşelerinin, sevinçlerinin kışkırtıcı güzellikleri gövdelerinden epey uzakta bir ortamda belli belirsiz çizgilerle (acı bir bakışı, üretken bir çağrışımı özünde gizleyen öğelerle) deviniyordu. 'Bana kalan bunlar. Acaba onlara kalan neydi? Çocuklarıma, torunlarına ne kalacak benden?' Bir şeyler düşündü, düşündüklerinin önemli şeyler olduğunu sezdi ama onları tanımlayabilecek dili bulamadı; uğultulu, yaratıma geçmiş beyninin oluşturduğu güzellikle dolaştı bir süre. Sokak, güneşin kucaklayıcı ve doyurucu aydınlığıyla dipdiriydi. Çocuk cıvıltılarındaki

çekici ve itici karmaşa, binlerce olayın çekirdeklerini tutumlarında barındırmaları ve en yakınlarının canlarını yakabilecekleri olasılığı, Kemâlettin Bey'i etkiledi. Biraz da acıdı onlara, geleceklerine... Oysa genç kızlar, delikanlılar pırıl pırıldılar, belirsizliklerden, esrarlı görünme sevdasından sıyrılmışlardı. Konuşmaları, edimleri, içerikleri zengin ve çok boyutlu eylemleri yaşamın özsuyunu ballandıran kaynaklardı. 'Birlikte top oynamalıyım, birlikte şarkı söylemeliyim, birlikte bir geziye gitmeliyim. Bir kıza âşık olmalıyım.' Top oynadı, esprileriyle asık suratlıları bile güldürdü, gözlerinin içinde bakışlarını yüzdüren kıza şarkılar söyledi, koluna girdi, bir böğürtlen kümesinin arkasına götürdü. Ezilen otlar, fısıltılar, inlemeler... Ansızın parmakları arasındaki tükenmezkalemi kırdığını anladı. Şaşırdı. Oradaydı ne güzel! Saçlarını okşuyordu, üzerine eğilmişti, ağzını ağzına yaklaştırıyordu.

Kanını coşturan bir genç kız kahkahası, içindeki yüzlerce ampulü yaktı. Ve o kızı bütün vücuduyla istedi.

Nihat, *Bravo* dergisinin sayfalarını çeviriyordu. Hepsi de çok genç, çok güzel kadınların çıplak, dolgun, birbirinden çarpıcı vücutları, zihnine yansıyan çeşitli resimlerine hiç bilmediği durumların

resimlerini ekliyordu. Memeleri avuç dolduracak irilikteydi ve meme başları az önce emilmiş gibi ıslak ıslak parlıyordu. Koltuk altlarıyla önleri kara kıllarla kaplıydı. Kimi seks filmlerinde gördüğü ilginç pozları anımsatan pozlar, aklını sıkıştırıp bocalatıyor, bazı kışkırtıcı görüntülere direnmeye çalışan iradesinin güçlerini zayıflatıyordu. Sadece filmlerde, plajlarda, havuzlarda, gazete ve dergilerde karşısına çıkan yarı çıplak kadınlara –kendisinden epey büyük ağabeylerin anlattığı hikâyelerin de itmesiyle– hayranlık duyuyor, hayalindeki odalara, odaların her saniye değişen yataklarına sürüklüyordu.

On altı numaraya taşınan üç çocuklu –biri iki, biri üç, biri dört yaşındaydı– kadın, özellikle annesi evde yokken geliyor, gelişinin gerekçesi olamayacak nitelikte sorular soruyor, aşure, helva, lokma gibi yiyecekler getiriyordu, iri yeşil gözlerini kısarak bakıyor, tuttuğu elini uzun süre bırakmıyordu. Dün, "Hiç de on beş yaşındakilere benzemiyorsun, sanki on sekiz yaşındaymışsın gibi geliyor bana," demişti.

'On beş yaş'tan nicedir kurtulmayı düşünen Nihat, "Aslında on yedi yaşındayım, ama bizimkiler küçük yazdırmışlar," karşılığını verdikten sonra kadının hızlı hızlı soluduğunu işitmişti. "Bize de

gelsene!" Ve dergideki kadınlar gibi gülümsemişti. Dergiyi kimseye göstermeden gömleğinin altına soktu, kalktı, helaya girdi.

Nesrin, konuşanları kollayarak başıyla işaret etti Nahit'e. Sanki bir duvarın önünden geçiyorlarmış da bahçedekiler tarafından görülmekten korkuyorlarmış gibi eğildiler, bellerini bükerek yürüdüler ve dedeleri Kemâlettin Bey'in odasına kapandılar. Eski eşyalar, kitaplığa ve yere konmuş kitaplar, gazete yığınları, dosyalar, vantilatör, boynu eğik lamba, kurşun askerler, biblolar, yan yana özenle sıralanmış küçüklü büyüklü altı pipo... Duvara yaslanmış iki metre boyundaki antika saatin ding-dongları ve içi doldurulmuş bir baykuşla bir kartal, cinlerin, perilerin hoşlandığı loşluk, serinlik yüreklerini oynattı. "Korkuyorum," dedi Nesrin.

"Mezar var mı burada?" dedi Nahit, gözlerinin akları çoğaldı, sesi boğuklaştı.

"Belki de vardır," dedi Nesrin, yutkundu.

"Ölüler bizi yerse..." dedi Nahit.

"Kaçalım!" dedi Nesrin, otuz santimlik bir kalorifer borusunu uzattı Nahit'e. "Ölünün kafasına vurursun."

"Ölü ölür mü?" dedi Nahit.

"Ölür. Dedem söyledi," dedi Nesrin, kendi borusunu, görünmeyen bir ölüye vurmak istiyormuş gibi havaya kaldırdı.

Çıktılar.

Birsen'in kanı damarlarında bir fıskiye suyu gibi yükseldi. "Nerden aldınız o boruları?"

"Ordan," dedi Nahit, sol eliyle holü gösterdi. "Mezar var."

"Saçmalama!" dedi Birsen ama içinden de gülümsedi. 'Çocuk işte.'

"Dedemin odası gece gibi," dedi Nesrin.

"Ne işiniz var o odada?" dedi Kemâlettin Bey.

"Kuş beni gagaladı," dedi Nahit.

"Siz... siz, siiiiiz..." dedi Kemâlettin Bey öfkeyle. "Verin o boruları!"

"Yaaa, biz boruculuk oynayacağız," dedi Nesrin.

"Öyleyse gelin buraya!" dedi Kemâlettin Bey, küçük odanın kapısını araladı. Genç kızın kahkahasını yeniden, varlığının tünellerinde ayrı sesler halinde duydu.

Birsen, bakışlarıyla izledi çocukları. 'Benimkiler böyle yapsa boğarım onları.'

Raziye, Birsen'in ilgisini başka bir konuda yoğunlaştırmak, çocuklarını unutturmak ereğiyle birçok kişinin öğrenince 'ah vah' ettiği hikâyeyi

anlatmaya başladı kederli sözcüklerle. Sivas'ta otuz yaşlarında bir kadın, evinde çocuklarıyla birlikte otururken birden kapıyı, pencereleri kapamış, yedi aylık ve bir yaşındaki yavrularını bıçakla keserek öldürmüştü; aynı bıçağı boğazına saplamış ama kurtarılmıştı. Miniklerin can çekişmeleri, annelerine yakarmaları, ellerine sarılmaları, gözlerinde saptadıkları anlamlar... Ruhunu titretiyordu. Ve bir gün o kadın gibi delirmekten korkuyordu.

"Herkes her an delirebilir," dedi Birsen. 'Şurda delirsen de bir görsem.'

"Kim bilir ne derdi vardı," dedi Raziye.

"Belki de kocasına kızmış, hıncını çocuklardan almıştır."

"Ama çocukların ne suçu var?" dedi Raziye.

"İnsanın kafası kızdı mı çocuk mocuk vız gelir," dedi Birsen.

"Sen öyle bir şey yapabilir misin?" dedi Raziye.

"Bilmiyorum ama o tel bir kere koptu mu gözümün bir şey göreceğini sanmıyorum," dedi soğuk bir sesle; derken sesindeki soğukluğu daha da soğutarak bakışlarına aktardı, Raziye'nin güzelliğiyle övündüğü gözlerine geçmişle bugün arasında doğan, büyüyen, yetişen nefretleri ince bir alay türüne sararak boşalttı.

Raziye sarsıldı ve Birsen'in şu anda sergilediği üstünlüğü benimsedi.

Uyarıları unutan Nesrin'le Nahit, salonun girişinde dikiliyorlardı. Boruları ağızlarına yaklaştırıyorlar, yanaklarını tulum gibi şişirip (gözleri şaşırtıcı bir şeyle karşılaşmışlar gibi dışarıya uğramıştı) ciğerlerindeki havayı üflüyorlar, kaval sesine, rüzgâr sesine, vapur sesine benzeyen bir ses oluşturuyorlar, bu sesle eğleniyorlardı.

Birsen, kalkacak gibi yaptı. "Ne dedim ben size ha, ne dedim?"

"Bir şey yapmıyoruz yenge, boruculuk oynuyoruz," dedi Nahit alttan alan bir sesle.

"İyi ya, orada oynayın, buraya gelmeyin!" dedi Birsen bağırarak. "Ben üzülmeyeyim, kafamı dinleyeyim diye çocuklarımı Antalya'ya yolladım."

Alındı Raziye. "Bu sözleri söyleyeceğini bilseydim hiç getirmezdim."

"Bilseydin de getirmeseydin," dedi Birsen.

"A, a, a! Vallahi sana bir şeyler olmuş, bu hastalık huyunu değiştirmiş," dedi Raziye, çocukları kovaladı.

Nihat, herkesin kendisini suçlayacağı bir şey yapmış gibi bir tavırla salona girdi, kimseye bakmadan oturdu, sakladığı dergiyi usulca çekti

gömleğinin altından, öteki dergilerin arasına karıştırdı, *Gırgır*'ı isteksizce okumaya başladı. Göğsünü indirip kaldıran heyecanlı soluklar henüz yatışmamış, elini, ayağını, gövdesini içten ve dıştan dalgalandıran deprem durmamıştı. Ağzı kupkuruydu.

Alçaktan uçan bir helikopteri görmek için Kemâlettin Bey, Ömer, Halit ve Raziye pencerelere koştular. Güldüler, sevinçle –birbirlerinin ağızlarına girercesine, birbirlerini dinlemekten kaçınırcasına– bir şeyler söylediler, sokağın tepkisiyle ve yorumlarıyla ilgilendiler.

Hoşlanmadığını bildiği halde inadına Birsen'in ellerine kolonya serpen Raziye, erkeklere de serpti, avuçlarını uzun uzun kokladı burnunu yok ederek ve uyuklayan Nihat'a yaklaştı. Parmağını değdirir değdirmez tombul memeli, yuvarlak kalçalı kadınla sırtüstü yatmış, bacaklarını yanlara açmış kadın belirdi sayfalarda. "Seni gidi sinsi köpek seni!" Ensesini tokatlarken, yapmasına izin vermediği bir şeyi yapanlara duyduğu korkunç öfkeye benzeyen bir öfke duydu Nihat'a. 'Ben sana bunun hesabını sorarım' dercesine başını salladı, Halit'i bir köşeye çekti, arada bir Nihat'a bakarak anlatmaya başladı.

Holdeki bir tıkırtıyla birlikte Nesrin'i gören Birsen, "Kız manyak, bıraksana o boruyu, kaç

kere söyleyecez," dedi ve daha şiddetli bir azarlamanın sözcüklerini ararken atılan, savrulan bir şey sol gözüne ansızın çarptı ve çivi saplanmış gibi bir acı yükseldi oradan; bu dayanılmaz, şaşırtan, bilincini dağıtan acının, içinde yarattığı bir tepkiyle sokaktan geçenleri baktıran bir çığlıklar dizisi döküldü ağzından. "Gözüm gitti, gözüm, gözüm, kör oldum!" Ellerini yüzüne kapadı, açtı, gövdesini hızla sağa sola döndürdü, öne arkaya eğmeye başladı, çırpınıyormuş gibi ve olayın büyüklüğünü yansıtan hıçkırıklarla dizlerini dövdü arka arkaya.

Birsen'in çığlığıyla aklı başından giden Ömer, çocuklarla karısının arasında şöyle bir bakmayla bir ilişki kurdu, fırladığı gibi Nesrin'le Nahit'i omuzlarından kavradı, canlarını acıtmak, cezalandırmak amacıyla parmaklarını bastırdı. "Kim yaptı? Çabuk söyleyin, yoksa kıracam kafanızı!" Sağ gözünü hızla açan Birsen, sağ elinin işaret parmağını ileriye uzattı –savcılar da parmaklarını hapsettirmek istedikleri suçlulara öyle uzatırlardı– ve uzattığı parmağının ucundan kaydırdı bakışlarını. "O, o piç!"

'Piç' sözcüğü belleğini çizdi ve onurunu yumrukladı Raziye'nin. Kızgınlığın benliğinde gerdiği

yayla sıçradı, telaşı kızgınlığını aştı. Yoksa Birsen hasta ayağını bir yere mi vurmuştu? Ama Ömer'in "Konuş, konuş!" diye bağırıp konuşturmaya çalıştığı Nesrin'in çok iyi tanıdığı –sorunlu– ağlamasını işitince ruhunu saran kaygıyla altüst oldu. Kolundan tuttu, savurdu. "Kız beyinsiz gene ne haltlar karıştırıyorsun?"

"Gözüm, gözüm, yanıyor!" dedi Birsen o yakınmalı sesle.

"Dur bakayım!" dedi Ömer. "Bir dakika, hadi canım!"

"Acıyor, bir sürü iğneler... Utanmaz, arlanmaz!"

"Elini yana çeker misin güzelim!" dedi Ömer, babasını, abisini umursamadan yanağından öptü sevecenlikle.

"Kız iblis suratlı, sana soruyorum, ne oldu?" dedi Raziye.

"Kâğıt topu attı anne," dedi Nahit heyecanla.

"Doğru mu kız?" dedi Raziye, Nesrin'in kulağını büktü.

"Ay, ay, ay, bırak kulağımı!" dedi Nesrin, kulağının çekilişine göre vücudunu yukarıya kaldırdı, yüzünü buruşturdu.

"Söyle diyorum!"

"Ama o 'at' dedi bana!" dedi Nesrin.

"Demedim anne, yalan, demedim," dedi Nahit; sanki saklambaç oynuyormuş da arayanlar bulamasınlar diye içgüdüyle annesinin arkasına saklandı.

"Dedin," dedi Nesrin.

"Demedim işte!" dedi Nahit, ayaklarını vurdu yere, ağlamaya başladı.

"İkiniz de rezilsiniz," dedi Raziye, patlattığı tokat Nesrin'in tombul, etli yüzünü kızarttı ve gergin yanağında beyaza yakın parmak izleri belirdi. Nahit'in sırtını yumrukladı, kıçını tekmeledi, Nesrin'in ensesini ısırdı, itti. "Hayırsızlar, kansızlar, baş belaları... Nedir sizden çektiğim ha, nedir?" Yoruldu, masanın kenarına tutunarak oturdu iskemleye, iri memeli göğsü hızla inip kalkıyor, çocuklara biçtiği ceza azmış da, daha ağırını, daha korkutucusunu düşünüyormuş gibi gözlerini kıstı.

Halit, Nihat'ın doldurduğu bilmece karelerindeki yanlış sözcüklere kızdı. "Kardeşlerine niye göz kulak olmuyorsun a benim salak oğlum?"

Nihat, ağzını kocamanlaştıran bir gülüşle, "Salaklığımdan herhalde," dedi.

"Alay etme benimle yoksa patlatırım suratına!" dedi Halit, sağ elini havaya kaldırdı.

Nihat, gözlerini kırpıştırdı, "Ben dergi okuyordum, bir baktım gitmişler."

Raziye öfkesine öfke katan bir ses yüksekliğiyle, "Sor bakalım, hangi dergiyi okuyormuş?" dedi. "Terbiyesiz!"

Nihat, annesine dişlerini gıcırdatarak baktı.

"Okulun üstesinden geldi de efendimiz çıplak kadın resimleriyle uğraşıyor," dedi Raziye.

Nihat'ı sarstı Halit. "Öyle mi lan?"

Nihat, başını önüne eğdi. Annesiyle babasını iple boğdu, kollarını, bacaklarını gövdelerinden ayırdı bıçakla, çuvallara koydu, denize fırlattı Sarayburnu'ndan.

"Ömer, gözümden bir şeyler akıyor," dedi Birsen, "Her şeyi bulanık görüyorum, sanki perde indi. Hemen bir doktor çağır ya da hastaneye götür!" Çırpındı durdu, söylendi, ağladı.

"Olur canım, olur, sen merak etme, üzülme, şimdi getiririm doktoru. Yalnız bir kere daha bakayım," dedi Ömer; çeşitli olaylardan yansıyan baskılarla çok kez en daracık aralıklara sıkıştırılmıştı, soluğu kesilmişti, bütün kurtuluş umutlarını yitirir gibi olmuştu elbet ama şu andaki gibi çok yönlü ve çok yanlı bir sorunla karşı karşıya kalmamış, duygularını, düşüncelerini darmadağın ederek zihinsel ve ruhsal düzenindeki yönetim odaklarını havaya uçuran yoğun bir sıkıntıyı yaşamamıştı. Bir yanda abisi,

bir yanda Birsen'in düşmanı yengesi, bir yanda kimseye dirlik vermeyen çocuklar... çelişkiler, kararsızlıklar derken bunalmıştı. Birsen'in üzerine eğildi, sol eliyle bileğini kavradı, gözünden ayırdı, sağ eliyle de sağ baldırını tuttu, farkına varmadan –sevişme öncesi alıştırmaları gibi– sıktı, bu küçük dokunuş isteklerini ayaklandırdı, neredeyse memelerine, ağzına saldıracak, gözündeki acıları, ayağındaki acıları unutacaktı. Silkindi ve görevli, yardıma koşan adam kimliğine döndü. Göz sarhoş gözü, uykusuz insan gözü gibi kızarmıştı, sürekli yaş akıyordu. "Bastığınız yerde ot bitmiyor," diye bağırdı, doğruldu, ceketini giydi. "Baba, ben doktor getirmeye gidiyorum." Alnından öptü Birsen'i. "Koyverme kendini, dayan!" Fırladı sokağa, içinde zorlayan, yoran, olumsuzluklar üreten bir karmaşa vardı ve bu karmaşanın sözcükleri benliğinin karanlık sessizliğinde bazıları tanıdık, bazıları yabancı birtakım dilleri dokuyan mekikler gibiydi ve sayısız sorulardan oluşan bir ormandı beyni. 'Ne biçim insan bunlar? Ne biçim aile?' Felaketlerle yüklü fırtınalara benziyorlardı; gündelik yaşamlarını gürültüsüz patırtısız sürdürmeyi, uyumları, dengeleri bölüşmek isteyenlerin üstüne karabasanlar örneği çöküyorlardı. Olay yaratan bir topluluktu hepsi. Ayağındaki

hastalığı sağaltmakla uğraşırken gövdesindeki başka bir organın bir densizlik, bir dikkatsizlik yüzünden rahatsızlanması az rastlanır talihsizliklerdendi ve gizli güçler tarafından özellikle Birsen'in seçilmesi, Ömer'i fena halde üzüyordu. 'Benim gözüme çarpsaydı ya!' Birsen'in gözü sakatlanırsa ya da görme gücünü yitirirse, mutlaka aklını oynatırdı. Bir taksiyi durdurdu, bindi.

Kemâlettin Bey, tam bir baba sesiyle. "Nasılsın yavrum?" dedi.

"Sanki oyuyorlar," dedi Birsen. 'Ömer yarı yola geldi mi?'

"Delme falan var mı?" dedi Kemâlettin Bey.

"Var. Sanki bin iğne birden batırılıyor," dedi Birsen.

"Soğuk su pansumanı iyi gelir," dedi Kemâlettin Bey. "Ben Kore'deyken..."

"Bilmem ki baba. Ya daha kötü olursa? Doktoru beklesek," dedi Birsen, Nesrin'e kaşlarını çattı. "Karşıma geçmiş bir de pis pis gülüyor piç!"

Raziye kalktı iskemleden. "Ne demek o öyle?"

"Ne demekse o demek!" dedi Birsen; ileriye attığı adımı geri çekmemeye kararlıydı. "Benim huzurumu kaçırmak için elinden geleni ardına koymuyorsun, işin gücün benimle."

Raziye, Nesrin'in bir yaramazlığını dağlar gibi büyüterek ve araya başka şeyler karıştırarak kendisine saldırmasını o eski olaya yordu. Ama düpedüz hakaret etmişti kızına 'piç' diyerek; hatta namussuzların, kocalarını aldatanların, orospuların arasına sokmuştu. Diklendi. "Sen kızıma piç diyemezsin biiir, onun anası da belli babası da, sözünü geri al iki. Hem sonra senin huzurunu ne zaman kaçırmışım bakalım?"

"Her zaman," dedi Birsen. "Ömer'le evlendim evleneli."

Raziye altın zincirini doladı bileğine, "Sen hayal görüyorsun galiba," dedi.

"O laf çakmalar, o kinayeli konuşmalar, o haber yollamalar ne oluyor peki?" dedi Birsen. "Ayrıca buraya her gelişinizde ortalığı ayağa kaldırmıyor musunuz?"

"A, a, a, a! Hangi laf çakmalar, hangi? E kızım, vallahi!" dedi Raziye.

"Beni kardeşine alamadın diye kudurdun," dedi Birsen, nicedir tasarladığı bu sözleri söylediğinden ötürü rahatladı, hafiflediğini hissetti.

"Ağzından çıkanı kulağın işitsin! Köpek değilim ben," diye bağırdı Raziye.

"Yengecim, bir kazadır oldu, canın yanıyor, haklısın ama uzatma artık!" dedi Halit.

"Ben mi 'git at' dedim," dedi Raziye. "Allah Allah!"

"Evet, sen dedin," dedi Birsen.

"A, a, a, vallahi sana bir şeyler olmuş," dedi Raziye.

"Doğru. Oldu. Sayende," dedi Birsen, tartışmayı sonuna kadar götürmeye yeminli bir sesle. "Demin 'Bizim İsmet'in selamı var' demedin mi?"

Kimsenin bilmediği, öğrenilirse kurulu pek çok şeyin çatırdayarak yıkılacağı düşünülen bir giz açıklanmış gibi, suçüstü yakalanmış gibi içinden sarsan bir depremle sendeledi. Her yanını ateş bastı, kulakları yandı; baktıklarını sezdiği Kemâlettin Bey'le ve Halit'le göz göze gelmemek için doğrudan doğruya Birsen'e baktı. Bir yokuştan yuvarlanıyor, bir cam ciğerini parçalıyor, bir tutam kıl boğazını tıkıyordu sanki, ama çabuk toparlandı, şoku atlattı, koptuğu konuyla iletişim sağladı. "Ne var bunda? Bir insan bir insana selam yollayamaz mı?"

"Selamdan selama fark var," dedi Birsen.

"Yani ben, seni kızdırmak için mi söyledim o selamı?"

"Evet," dedi Birsen. "Kardeşinden hoşlanmadığımı bildiğin halde öç almak istercesine inadına kardeşinden söz ediyorsun."

Deminki kadar olmasa bile yüreğinde üç dört çizik belirdi Raziye'nin. "Dedim ya, sana bir haller olmuş!"

"'Geçmiş olsun' dedi demedin mi?"

"Dedim. Kötülük bunun neresinde?" dedi Raziye, Birsen'i yenilgiye uğratacağı bir yanlışlığını yakalamış gibi gülümsedi.

"Her yanında," dedi Birsen. "'Bir daire aldı' demedin mi?"

"Aldı. Doğru."

"Yakında evlenecekleri haberini yetiştirmedin mi? Balaylarını Marmaris'te geçireceklermiş de yok bilmem ne..." dedi Birsen, kanlı ve kansız gözleriyle dimdik baktı ve sineklerin konmaktan çekindikleri bir leş olarak gördü Raziye'yi.

"Bir dakika, bir dakika!" dedi Raziye, sağ kolunu kendisine konuşma fırsatı tanınsın diye ileriye uzattı.

"Nikâha çağırmadın mı?" dedi Birsen o köşeye kıstıran sesiyle.

Raziye terledi, elinin tersiyle alnını sildi, "Akraba değil miyiz?" diye kekeledi.

Kemâlettin Bey'e bakarak bağırdı Birsen. "Baba, bu kadın beni kocamdan ayırmak istiyor. Baba, bir şey yap, bir şeyler... oh gözüm... Sanki benim ağrılarım..."

"İftira atma!" dedi Raziye. "Ben sana 'Ömer'den ayrıl da İsmet'le evlen' dedim mi?"

"Peki, bu sözler ne anlama geliyor?"

"Evet, bir zamanlar İsmet'le evlenmeni istiyordum ama kısmet değilmiş. Sonra kapattım bu konuyu."

Minderi yumrukladı Birsen. "Hayır, kapatmadın, kapatmayacaksın da. Çünkü kin besliyorsun bana kardeşini reddettim diye." Ağrıyan gözünden şimşek gibi bir ağrı fışkırdı. "Hiçbirinizi istemiyorum, hiçbirinizi sevmiyorum, geldiğiniz zaman hafakanlar basıyor."

Raziye, tartışmanın bu boyutlara ulaşacağını kestiremediğinden apışıp kaldı; başı döndü, gözleri karardı ve yüreğinde derin bir çukur açıldı. Yaşamında ilk kez bağlı olduğu ailenin bir bireyi tarafından kovuluyordu. Bu, 'piç, kudurdun' gibi olay yaratma niteliğini de aşan ürkütücü bir tavırdı. Kocasının ve kayınbabasının önünde küçük düşürülmenin acısıyla kıvrandı, sağa sola bakındı, ağzını açıp kapadı, "Şu işe bakın, altı yıllık gelin on altı yıllık gelini kovuyor," dedi.

Ayağa kalkacak gibi bir hareket yaptı Birsen. "Evet, kovuyorum."

Raziye'nin göğsüne bir bıçak saplandı, kemikleri kesti. "Hayır efendim, sen beni kovamazsın!"

"Kovuyorum," dedi Birsen.

"Ancak kocan kovabilir, bu ev onun," dedi Raziye.

"Hayır ev benimdir..."

"Yenge biraz ileri gitmiyor musun?" dedi Halit.

"Bana bak bana, sen beni kovamazsın anladın mı?" dedi Raziye, kafa tutarcasına.

"Ev Birsen'indir," dedi Kemâlettin Bey.

"Gitmeyecem işte," dedi Raziye. "Ömer'i bekleyeceğim, o kovsun beni."

"İş bu raddeye geldiğine göre gitseniz iyi olur," dedi Kemâlettin Bey.

"Baba, siz de mi bizi istemiyorsunuz?" dedi Raziye.

"Kusura bakma baba ama sen de Ömer gibi gelininin esiri olmuşsun," dedi Halit, ama hemen babasına göstermesi gereken saygı sınırını aştığını anladı, tedirginleşti.

Kemâlettin Bey, kimsenin karşısında yüksek perdeden konuşmasına dayanamazdı. "Asıl esir sensin. Ben epey önce sana Birsen'in karından hoşlanmadığını söylemedim mi? Söyledim değil mi? Eee, ne diye getirdin öyleyse?"

"Baba, bana hakaret etme, seni kırmak istemiyorum," dedi Halit.

"Kırmayı bir dene bakalım!" dedi Kemâlettin Bey oğlunun üstüne yürüdü.

"Ayyyy, ölüyorum, yetişin!" diye uzun, ince bir çağrıyla kollarını yanlara açtı ve ağır gövdesini taşıyamayan ayakları dizlerinden büküldü, halının ortasına yığıldı arkasını Birsen'e dönerek. Halit koştu, yanaklarını küçük darbelerle tokatladı "Raziye kendine gel! Raziye, Raziyecim!" sözleriyle. Avcuna döktürdüğü kolonyayı burun deliklerinden çektirdi, alnını, şakaklarını, bileklerini ovaladı.

Kemâlettin Bey, Birsen'e göz kırptı.

Raziye, oflayarak doğruldu. Sanki yabancı bir evdeymiş de anımsama gücünün çoğunu yitirmişçesine "Nerdeyim ben? Ne oldu bana?" dedi iniltili, yaralı bir sesle ve hıçkırarak ağlamaya başladı. "Hadi, toparlan da gidelim!" dedi Halit; koltuk altlarından tutarak kaldırırken harcadığı güç yüzünden soluğu kesildi, ayakta, yardımsız durabileceğini sezince ellerini çekti, *Fırt* okuyan Nihat'a, ötekilere seslendi.

Raziye ağrıyan sol kolunu ovaladı, yalpalayarak yürüdü, amaçsız davranışlar sergiledi; Birsen'e, Kemâlettin Bey'e, kocasına, çocuklarına baktı ve kızgınlığın doruğuna tırmanan birinin duygu yüklü anlamlarını bakışlarıyla belirtti, verdiği pozlarla

belleklerde tablolar yarattı. Çantasını aldı, "Bunu hiç unutmayacağım," dedi Kemâlettin Bey'e.

"Boşuna konuşma, üzme kendini!" dedi Halit.

Kapıdan çıkarken, "Bir gün bunun hesabını soracağım senden," dedi Raziye.

Birsen göğsünü şişirdi meydan okurcasına, "Bekliyorum," dedi.

"Zırvalama!" dedi Halit Raziye'ye, arkasından itti.

Kemâlettin Bey, kapının önünde Raziye'nin Nesrin'le Nahit'i kıyasıya dövdüğünü, kocasına ağır sözler söylediğini gördü.

Güneş şu anda yeniden doğmuş gibi bir sevinç bulutunun içine girdi Birsen. Hiçbir şeyin gölgede çürümesine göz yummayan bir aydınlık, varlığındaki bütün canlı devinimleri canlı öğeleri bir şölen cümbüşüne sürükledi. 'Ohhh, kurtuldum! Bir düşman daha yok oldu.' Bileklerini sıkan kelepçeleri çıkarmış, kollarını çaprazlama bağlayan zincirleri koparmıştı; soylu bir özgürlük duygusu kabartmıştı yüreğini. Ayağa kalkabilseydi, bayram sevincini, kavuşma sevincini, gebe kalma ve doğurma sevinçlerini aşan görkemli bir sevinçle şakır şakır oynayacak, coşkuyla şarkı söyleyecekti ve kocasıyla kayınbabasına özene bezene, eksiği az bir sofra hazırlayacak, bu utkusunu şarap içerek kutlayacaktı.

"İyi oldu," dedi Kemâlettin Bey. "Dersini verdin, nicedir kaşınıyordu zaten."

"Mecburdum baba," dedi Birsen. "Beni sinirlendiren, kötülüğümü isteyen birisiyle bir arada yaşayamam."

"Keşke Halit de senin kadar cesur davranabilse..." dedi Kemâlettin Bey.

"O sarsak abisini övmeye başlayınca..." dedi Birsen.

Ömer'le Dr. Nuri girdiler salona. Dr. Nuri ciddi, asık suratlı bir kimse izlenimini uyandırıyordu ama düğünlerinde yaptığı komiklikler Birsen'in aklından çıkmamıştı.

"Hayrola?" dedi. Birsen, olanı biteni kendine özgü anlatışıyla sergiledi, "Bulanık görüyorum doktor bey," dedi.

Dr. Nuri, Birsen'in serçe parmağını hızla çekerek indirdi elini gözünden. Birsen gözlerini yummuştu sanki ikisi de hastaymış gibi ve uzun, kıvrık kirpikleri kıpırdıyordu boyuna. "Açar mısınız?" Ve alnına taktığı aynayla, dolmakalem biçimindeki lambasıyla gözü incelemeye koyuldu. Gözbebeğine yansıyan ışık, orasını sararttı ve incecik kan damarlarını çıkardı ortaya. Gözün her yanına birkaç kez baktı, kapağını kaldırdı, ters çevirdi; Birsen'in

"Çok ağrıyor doktor bey!" yakınmasını işitmemiş gibi davrandı; belki en önemli bir noktayı unutmuştur düşüncesiyle işlemi tekrarladı. Lambayı söndürdü, aynayı çantasına koydu. "Eveeet, korkulacak bir şey yok, bir iki saat içinde düzelir, kanlı yaş akması kaygılandırmasın!" Sağ kolundan bir iğne yaptı. "Bir damla, bir merhem, bir ağrı kesici yazıyorum."

"Ben alayım," dedi Kemâlettin Bey, reçeteyi kaptı Dr. Nuri'nin elinden, hızlı adımlarla yürüdü.

"On dakikada bir, bir bezi soğuk suda ıslatın, pansuman yapın!"

"Damladan sonra mı?" dedi Ömer.

"Fark etmez," dedi Dr. Nuri. "Uyumadan merhem süreceksiniz, unutmayın!"

"Hiç unutur muyum?" dedi Ömer.

Birsen sorarcasına bakıyordu. Dr. Nuri, gülümsedi. "Küçük bir darbe bu. Ama sizi çok ürkütmüş."

"Gözüm çıktı sandım doktor," dedi Birsen.

"Hoşça kalın! Geçmiş olsun!" dedi Dr. Nuri, ellerini sıktı.

"Size zahmet oldu, teşekkür ederim," dedi Ömer, kapıyı açarak uğurladı doktoru. Ayak sesleri en son basamakta bitince karısının yanına döndü, kucakladı özlemle, sevgiyle, ağzından, yanaklarından öptü,

"Çok sevindim bir şey olmadığına. Ne zaman gitti bu baş belaları?" dedi.

"On beş, yirmi dakika kadar..." dedi Birsen.

"Eee, ben giderken hava gergindi," dedi Ömer.

"Kovdum," dedi Birsen övünerek, o yokken yükselen gerilimi anlattı pürüzlerden arınmış bir sesle. Ömer, Birsen'in dudaklarından boşluğa devrilen sözcüklerin yarattığı görüntülere, kendi kafasının içinde yaşayan ve böyle durumlarla ilişkileri bulunan bir sürü durumun görüntülerini ekledi. "Sen bir harikasın! Aferin!" Ama Birsen'in asıl dikkatini çeken ve iğrendiren şey Raziye'nin bayılma oyununu inandırıcı kılmak için harcadığı çabaydı. "Sahtekâr!"

"İlk defa yenildi," dedi Ömer sevinçle.

"Ama benden –bunun– hesabını soracakmış," dedi Birsen.

"Yoksa korkuyor musun?" dedi Ömer şakayla.

"Korksaydım kovmazdım," dedi Birsen.

Ömer, çalan zile koştu. Babasıydı. Kemâlettin Bey, ilaçları uzattı, "Benim biraz işim var, akşama gelirim," dedi.

"Geç kalma, çocuklara telefon edeceğiz," dedi Ömer.

"Kalmam," dedi Kemâlettin Bey.

Ömer, karısını incitmemeye çalışarak yatırdı, "Gözünü iyice aç!" dedi, şişeden cam tüple çektiği damlaları (üç iri damla) arka arkaya damlattı. Gözüne değen ve hemen dağılan sıvının serinliğinden hoşlanan ama tel gibi ince bir acıyla yüreği kasılan Birsen, "Acıdıı," dedi naz yapan bir çocuk sesiyle.

"Gözünü kapa ki yastığa akmasın!" dedi Ömer, gözün çevresine merhem sürdü. "Morarmaya başlamış."

"Çok mu?" dedi Birsen kaygıyla.

Ömer, çenesini okşadı. 'Söylemeseydim olmaz mıydı?' Parmağının ucuyla dokundu oralara. "Acıyor mu?"

"Acıyor."

"Yarına bir şeyciğin kalmaz," dedi Ömer.

"Ayağım da bir iyileşse!" dedi Birsen.

"Üzülme canım, o da olacak. Seninle her gün saatlerce gezeceğiz."

"Şu hapı da içirecen mi?" dedi Birsen.

"Yaa, onu unutuyorduk," dedi Ömer, bir bardak su getirdi.

Birsen, elini sıktı Ömer'in, parmaklarını parmaklarının arasına geçirdi, kapadı gözlerini. Gevşeyen vücudunun bir erinç rahatlığıyla birlikte bazı körelmiş, donmuş, dondurulmuş istekleri canlandırdığını

duydu. Bu birkaç saatlik sürede ne kadar da çok acı çekmiş, ne kadar da çok heyecanlanmıştı. Zihninde binlerce bölme birden açıldı. Her bölmede sayısız olay, olaycık, olay adayı, çekirdek, tohum, yıldız, ay solgunluğu, kıpırtı, resim, görünüm, davranış vardı ve hızlı bir devinim içindeydi. Yüreği, gecenin karanlığındaki fısıltılardan, şeytanların acayip homurtularından, haydutların kıyıcılığından korkanların yürekleri gibi nedensiz ya da eski nedenlerin ansızın bastırmasıyla çarpıyordu. Göz kapakları ağırlaştı. "Uyuyorum ben..." diye mırıldandı. Ve uyudu ve bir düşte uyandı. Gene sıcak sularda eriye eriye bilinmeyen bir evrene doğru yol alan buzdan yelkenlideydi. Gemi, kurbanlarla, ilişkilerden ve toplumlardan dışlanmışlarla, veremlilerle, kanserlilerle, cüzzamlılarla ve yanaklarından kan damlayan sağlıklılarla gökyüzünün kara boşluğundan koparak denize yüklenen kasırganın, köklerinden söküp yüzeye çıkarttığı pembe yosunlu mercan adacıklarının aralarından geçiyordu. Hayallerindeki yangınların alevlerini bir salkım üzüme satan uzun kuyruklu bir yıldız adamı, tahin pekmez karışımından oluşan bir bulamacın çavlanında yüzen çocukların gözlerini oyuyordu ve akşamlar gibi yorgun annelerin göğüslerini yırtan sevgileri kemikleştiriyordu.

Adacıkların aralarındaki kanallardan geçerken bir mengenenin çelik ağzına sıkışan gemi, dipten yükselen yanardağların tüyler ürpertici fokurdamasıyla ölüm sonsuzluğunu içinde barındıran bir uzaklığa savruldu ve bir soluk alma süresinde iyice eridi, boncuklu kum damlaları suyun üzerinde yuvarlandı bilyeler gibi. Canlıların bazıları boğazlarına kadar denize gömüldü ve "İmdat, kurtarın bizi!" diye bağırdılar. Ama kimse kurtarmaya yeltenmedi ve o çağrı, yengeçlerin tırmandığı milyarlarca kilometre boyundaki bir direğe dönüştü.

Birsen, çocuklarıyla, çiçekleriyle, çınar yapraklarıyla, güneşli bir günün ikindisiyle vedalaştı, "Ölüyorum," dedi. "Ölüyorum," diyen başkası, o sesi kendi sesi sanan Birsen'di ve ölmeyecekti. Çünkü deniz fenerinden uzanan yüz elli bin ton ağırlığında bir el saçlarından yakaladı, kaldırdı ve tütün kurutulan bir tarlanın kenarına serilen bir pamuk dağına bıraktı. "Gene kurtuldum!" dedi Birsen. Ama sevincini tadamadan yeri göğü birbirine katan, bulutları bir saniyede kurutup ırmakları hortumlaştıran bir deprem oldu ve rüzgâr ipliklerinden sarkan Alman şapkalı, gözleri salyalı askerlerle erkek pantalonu giymiş Raziye atıldı üstüne.

Bir çöl kumsalında kovaladığı yılan deri değiştirirken haykırarak uyandı.

"Tamam canım, tamam, bir şey yok," dedi Ömer, karısını kucakladı.

Muzaffer Buyrukçu'nun edebiyatımızdaki yerini tam olarak ortaya koyan öykülerinden *Sıcak Sularda Buzdan Bir Yelkenli...*

Memleketin Özallı yıllarında, bir küçük burjuva ailesinin evindeyiz. Ömer ve Birsen çiftine "çat kapı" misafirliğe gelen akrabalar ve küçük yaşamların içine sıkışmış büyük hesaplaşmalar! Sahte gülüşler, ilk dokunuşta akan irinler! Muzaffer Buyrukçu öyle bir sahne kuruyor ki öyküsünde; mutluluk, erotizm, gerilim, kıskançlık, nefret birbirinin peşi sıra çıkıyor karşımıza! Birsen'in düşleri aracılığıyla adeta birer Hieronymus Bosch tablosu çiziyor Buyrukçu!

kirmizikedi.com
/kirmizikediyayinevi
/krmzkedikitap
/kirmizikediyayinevi

₺10

ISBN 978-605-298-397-3

